

II.5 Activitățile economice și perspectivele de dezvoltare

Mediul economic și financiar mondial a suferit modificări majore, începând sfârșitul anului 2008. Criza economică financiară care s-a manifestat la nivel mondial încă generează incertitudini mari privind evoluțiile economiilor naționale.

În acest context, România se confruntă cu o serie de probleme majore: contractia pietelor, reducerea finanțării externe și riscul de credit, o înrăutățire a percepției la risc pentru țările est-europene, deteriorarea activului net al populației și al companiilor. Tendințele descendente ale indicatorilor macroeconomici, manifestate la nivel național, s-au reflectat și în economia județului Bistrița-Năsăud. Prin urmare capacitatea financiară a autorităților locale este în scădere. În aceste condiții, principala sursă de finanțare pentru proiectele de investiții poate fi, pe termen scurt și mediu, absorbția fondurilor structurale europene care ar debloca economia locală și ar conduce la dezvoltarea durabilă a comunei.

Deși Regiunea Nord-Vest dispune de centre urbane importante precum Cluj-Napoca, Oradea, Baia Mare, Satu-Mare, Bistrița, Zalău, cu rol polarizator, regiunea are încă un profil preponderent rural, în condițiile în care mediul rural acoperă peste 85% din suprafață și găzduiește peste 48% dintre locuitori. Dacă orașele mari au funcții urbane bine conturate și au atras în zonele lor metropolitane și periurbane o dezvoltare demografică, imobiliară și economică accentuată, chiar și în lipsa unei planificări teritoriale riguroase, orașele mici și mijlocii au dificultăți în a asigura locuitorilor o infrastructură și servicii specifice unei localități urbane, majoritatea lor înregistrează un puternic declin demografic, economic și social, funcțiile lor fiind tot mai restrânse. Mai mult, activitățile economice care s-au dezvoltat în orașele mici nu sunt de natură să sprijine specializarea funcțională a teritoriului și valorificarea mai bună a resurselor locale.

Între provocările perioadei 2014-2020 se regăsesc întărirea legăturii urban-rural, realizarea investițiilor minime necesare în localitățile urbane pentru a avea capacitatea de a oferi locuitorilor servicii sociale adecvate dar și oportunități de ocupare a forței de muncă și dezvoltare astfel încât fenomenul migrator să fie stopat, iar sporul natural al populației să crească.

Potrivit analizelor menționate în cadrul *Planului Național de Dezvoltare Rurală* economia rurală prezintă diferențieri semnificative în funcție de regiuni, de trăsăturile demografice specifice, sociale și economice. Această diferențiere este vizibilă mai ales în ceea ce privește sărăcia în spațiul rural românesc, reflectată într-un nivel scăzut de trai al populației și în lipsa de surse de venituri alternative.

În mediul rural provocările sunt legate de eficientizarea rețelei de localități și raționalizarea rețelelor de servicii (transporturi, sănătate, educație, etc.) având în vedere disparitățile teritoriale. De asemenea, trebuie avute în vedere dezvoltarea zootehniei, precum și valorificarea superioară a resurselor locale, ca premise ale specializării funcționale a regiunii.

Activitățile specifice, altele decât cele agricole și forestiere în spațiul rural, depind de distribuția teritorială/comerț și de alte activități ale lanțului de distribuție. Astfel, se poate spune că principalele activități depind de resursele naturale locale disponibile, de relieful și de tradițiile zonei. În ceea ce privește datele statistice, agricultura, industria alimentară și silvicultura sunt de o importanță primordială pentru economia rurală, prezența activităților nonagricole, legate de sectorul primar, mai ales exploatarea resurselor naturale și procesarea, fiind neesențiale în termeni economici.

În general, activitățile non-agricole din spațiul rural includ: prelucrarea lemnului și silvicultura, procesarea produselor alimentare, mici activități comerciale, de servicii și meșteșugărești. Totuși, economia rurală este slab diversificată și încă dependentă de activitățile agricole, ceea ce are drept consecință venituri reduse pentru întreprinzătorii din mediul rural.

La sfârșitul anului 2014, în comuna Prundu Bîrgăului existau 144 de societăți având ca principale obiecte de activitate domeniile: prelucrarea lemnului, prelucrarea laptelui, reparații și întrețineri, turism și servicii.

O privire generală asupra economiei locale privind numărul de firme active, așa cum se observă în tabelul de mai jos, indică:

- dominanța sectoarelor de comerț și servicii, urmate de industrie și construcții respectiv transporturi;
- reprezentarea modestă a sectoarelor agricol, zootehnic, silvicol;
- scăderea înregistrată la începutul crizei economice s-a stabilizat în următorii ani, sectorul comerț, transporturi și servicii înregistrând chiar o creștere ușoară în ultimii doi ani.

Evoluția firmelor active în Comuna Prundu Bîrgăului

Numarul intreprinderilor active		2010	2011	2012	2013	2014
Agricultură, vânătoare și servicii anexe	Numar intreprinderi	1,00			1,00	0
Silvicultură și exploatare forestieră	Numar intreprinderi	2,00	1,00	1,00	1,00	3,00
Pescuitul și acvacultura	Numar intreprinderi			1,00	1,00	1,00
Fabricarea articolelor de îmbrăcăminte	Numar intreprinderi		1,00			
Prelucrarea lemnului, fabricarea produselor din lemn și plută, cu excepția mobilei; fabricarea articolelor din paie și din alte materiale vegetale împletite	Numar intreprinderi	12,00	13,00	13,00	12,00	12,00
Fabricarea hârtiei și a produselor din hârtie	Numar intreprinderi	1,00				
Industria construcțiilor metalice și a produselor din metal, exclusiv mașini, utilaje și instalații	Numar intreprinderi	1,00	2,00	2,00	2,00	2,00
Colectarea, tratarea și eliminarea deșeurilor; activități de recuperare a materialelor reciclabile	Numar intreprinderi	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00
Construcții de clădiri	Numar intreprinderi	6,00	6,00	6,00	6,00	6,00
Lucrări de geniu civil	Numar intreprinderi	1,00	1,00	1,00	1,00	2,00
Lucrări speciale de construcții	Numar intreprinderi	5,00	5,00	6,00	5,00	6,00
Comerț cu ridicata și cu amănuntul, întreținerea și repararea autovehiculelor și a motocicletelor	Numar intreprinderi	2,00	1,00	2,00		2,00
Comerț cu ridicata cu excepția comerțului cu autovehicule și motociclete	Numar intreprinderi	11,00	9,00	8,00	9,00	9,00
Comerț cu amănuntul, cu excepția autovehiculelor și motocicletelor	Numar intreprinderi	32,00	29,00	27,00	29,00	32,00
Transporturi terestre și transporturi prin conducte	Numar intreprinderi	7,00	5,00	6,00	9,00	15,00

Hoteluri și alte facilități de cazare	Numar intreprinderi					1,00
Restaurante și alte activități de servicii de alimentație	Numar intreprinderi	7,00	7,00	10,00	10,00	11,00
Tranzacții imobiliare	Numar intreprinderi	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Activități de arhitectură și inginerie; activități de testări și analiză tehnică	Numar intreprinderi	1,00	2,00	3,00	3,00	3,00
Alte activități profesionale, științifice și tehnice	Numar intreprinderi	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Activități veterinare	Numar intreprinderi	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Activități de închiriere și leasing	Numar intreprinderi		1,00			
Activități de peisagistică și servicii pentru clădiri	Numar intreprinderi	3,00	2,00	1,00	1,00	
Învățământ	Numar intreprinderi	1,00	1,00	1,00	1,00	
Reparații de calculatoare, de articole personale și de uz gospodăresc	Numar intreprinderi	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00
Alte activități de servicii	Numar intreprinderi	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00

Sursa: INS, Direcția Regională de Statistică Bistrița-Năsăud, Fișa localității-Comuna Prundu Bîrgăului

Profilul industrial al comunei Prundu Bîrgăului este ilustrat de existența principalilor agenților economici de pe raza comunei , :

1. SC RAAL SA (fosta HICART SA) – fabricație radiatoare din Aluminiu, pentru auto (Prundu Bîrgăului);
2. SC INDUSTRIAL-NATURAL-FOREST SRL (fosta SC BISTRO FOREST) Susenii Bîrgăului ;
3. CONSUM COOP Prundu Bîrgăului ;
4. SC MATRIBI SRL Prundu Bîrgăului;
5. SC AURMAR FOREST SRL..Prundu Bîrgăului;
6. SC PERLA BARGAULUI SRL, Prundu Bîrgăului;
7. SC OZANA SA, Prundu Bîrgăului;
8. SC TRANSNINU SRL, Prundu Bîrgăului;
9. SC NATURAL SRL, Prundu Bîrgăului;
10. SC MIROSLAVA SRL, Prundu Bîrgăului;
11. SC PENDULA SRL, Prundu Bîrgăului;
12. SC POLIVIV SRL, Prundu Bîrgăului;
13. SC EUROSILVSOOLPROD COM SRL, Prundu Bîrgăului;
14. SC PANEL SANA SRL , Prundu Bîrgăului;
15. SC DORAMI SRL, Prundu Bîrgăului;
16. SC GLOBAL FOREST SRL, Prundu Bîrgăului;
17. SC SENIORITA SRL, Prundu Bîrgăului;

18. SC UNIVERSAL TRANS , Prundu Bîrgăului;

19. BRD Filiala , Prundu Bîrgăului;

Divizionul 817 Artilerie Mixta Prundu Birgaului

Unitatea bistrițeană a parcurs, în scurta sa istorie, mai multe etape atât sub aspectul înzestrării cu armament și tehnică de luptă, cât și din punct de vedere organizatoric. Este una dintre structurile noi ale armatei, care a luat ființă în urma amplului sistem de reformă pe care l-a suferit instituția militară. Artileriștii bîrgăuani au participat, împreună cu structuri ale brigăzii sau independent, la misiuni în teatrele de operații sau ca observatori ONU în diferite colțuri ale lumii, în timp ce pe plan intern s-au evidențiat atât ca buni profesioniști în arma din care fac parte, însă și cu vârfuri în competițiile sportive militare

Sub aspectul cifrei de afaceri a firmelor care alcătuiesc comunitatea de afaceri locală, se pot evidenția aspecte cum sunt:

- cifra de afaceri are o tendință crescătoare;
- creșterea semnificativă a cifrei de afaceri se înregistrează în sectorul comerțului, sectorul industrie cu prelucrarea lemnului ,transporturi terestre, respectiv restaurante si alte activitati de servicii de alimentatie;
- sectoarele afectate sunt cel al agriculturii, cel al constructiilor si al serviciilor, cele din industria alimentara;
- creșterea generală a stabilității sectorului privat la nivel local.

Tendențele înregistrate de cifra de afaceri în mediul de afaceri local, Comuna Prundu Bîrgăului

Cifra de afaceri a întreprinderilor active		2010	2011	2012	2013	2014
Agricultură, vânătoare și servicii anexe	Lei	0,00			55408,00	54470,00
Silvicultură și exploatare forestieră	Lei	1653426,00	1578013,00	1354141,00	1448190,00	2182131,00
Pescuitul și acvacultura	Lei			6000,00	10000,00	97642,00
Fabricarea articolelor de îmbrăcăminte	Lei		1212,00			
Prelucrarea lemnului, fabricarea produselor din lemn și plută, cu excepția mobilei; fabricarea articolelor din paie și din alte materiale vegetale împletite	Lei	8351517,00	7908365,00	8350030,00	6807907,00	6981505,00
Fabricarea hârtiei și a produselor din hârtie	Lei	4115379,00				
Industria construcțiilor metalice și a produselor din metal, exclusiv mașini, utilaje și instalații	Lei	120711,00	2182293,00	2495922,00	637434,00	1232790,00
Colectarea, tratarea și eliminarea deșeurilor; activități de recuperare a materialelor reciclabile	Lei	1697425,00	3802495,00	2515534,00	2125072,00	1551965,00
Construcții de clădiri	Lei	531071,00	547213,00	698331,00	398823,00	282831,00
Lucrări de geniu civil	Lei	314656,00	348135,00	610094,00	513804,00	192809,00
Lucrări speciale de construcții	Lei	1875610,00	2125711,00	2294797,00	2241405,00	1885724,00
Comerț cu ridicata și cu amănuntul, întreținerea și repararea autovehiculelor și a motocicletelor	Lei	25160,00	3179,00	12738,00		18812,00
Comerț cu ridicata cu excepția comerțului cu autovehicule și motociclete	Lei	5308146,00	1615691,00	971114,00	2838275,00	11980768,00
Comerț cu amănuntul, cu excepția autovehiculelor și motocicletelor	Lei	12756287,00	12592880,00	14442680,00	14551575,00	17648335,00
Transporturi terestre și transporturi prin conducte	Lei	369631,00	331687,00	986500,00	2125697,00	3339337,00
Hoteluri și alte facilități de cazare	Lei					16751,00
Restaurante și alte activități de servicii de alimentație	Lei	2078533,00	2213807,00	1147691,00	1293729,00	3113391,00

Tranzacții imobiliare	Lei	25055,00	35132,00	29438,00	29529,00	34253,00
Activități de arhitectură și inginerie; activități de testări și analiză tehnică	Lei	84646,00	182186,00	158982,00	240604,00	554232,00
Alte activități profesionale, științifice și tehnice	Lei	365611,00	301132,00	201193,00	141634,00	187220,00
Activități veterinare	Lei	160062,00	154555,00	169749,00	100690,00	214704,00
Activități de închiriere și leasing	Lei		11250,00			
Activități de peisagistică și servicii pentru clădiri	Lei	101493,00	68932,00	12754,00	0,00	
Învățământ	Lei	85672,00	67740,00	76575,00	93389,00	
Reparații de calculatoare, de articole personale și de uz gospodăresc	Lei	411415,00	392768,00	291972,00	320068,00	384298,00
Alte activități de servicii	Lei	50308,00	53626,00	78187,00	90663,00	165134,00

Sursa: INS, Direcția Regională de Statistică Bistrița-Năsăud, Fișa localității-Comuna Prundu Bîrgăului

Numărul angajaților în sectorul privat a rămas relativ constant până în 2013, urmata de o creștere în anul 2014 cu următoarele comentarii:

- domină ca pondere și înregistrează creștere numerică, angajații în sectoarele comerț și servicii , urmate de silvicultură și exploatare forestieră, construcții,
- o schimbare dramatică se observă în industria prelucrării lemnului, a construcțiilor unde, odata cu scăderea numărului de firme, scade semnificativ numărul de angajați;
- în general, cu toată criza, numărul de salariați a crescut ușor.

Evoluția numărului mediu de salariați în firmele active, Comuna Prundu Bîrgăului

Forța de muncă		2010	2011	2012	2013	2014
Numar mediu de salariați	Numar persoane	778,00	848,00	876,00	876,00	908,00
Agricultură, vânătoare și servicii anexe	Numar persoane	1,00			0,00	0,00
Silvicultură și exploatare forestieră	Numar persoane	55,00	55,00	49,00	48,00	49,00
Pescuitul și acvacultura	Numar persoane			0,00	3,00	1,00
Fabricarea articolelor de îmbrăcăminte	Numar persoane		0,00			
Prelucrarea lemnului, fabricarea produselor din lemn și plută, cu excepția mobilei; fabricarea articolelor din paie și din alte materiale vegetale împletite	Numar persoane	93,00	85,00	88,00	68,00	57,00
Fabricarea hârtiei și a produselor din hârtie	Numar persoane	22,00				
Industria construcțiilor metalice și a produselor din metal, exclusiv mașini, utilaje și instalații	Numar persoane	1,00	10,00	11,00	4,00	4,00
Colectarea, tratarea și eliminarea deșeurilor; activități de recuperare a materialelor reciclabile	Numar persoane	11,00	16,00	16,00	14,00	11,00
Construcții de clădiri	Numar persoane	10,00	16,00	13,00	14,00	11,00
Lucrări de geniu civil	Numar persoane	2,00	5,00	2,00	3,00	1,00
Lucrări speciale de construcții	Numar persoane	23,00	28,00	35,00	39,00	24,00

Comerț cu ridicata și cu amănuntul, întreținerea și repararea autovehiculelor și a motocicletelor	Numar persoane	1,00	0,00	0,00		1,00
Comerț cu ridicata cu excepția comerțului cu autovehicule și motociclete	Numar persoane	24,00	13,00	8,00	17,00	34,00
Comerț cu amănuntul, cu excepția autovehiculelor și motocicletelor	Numar persoane	116,00	120,00	123,00	118,00	113,00
Transporturi terestre și transporturi prin conducte	Numar persoane	7,00	7,00	7,00	13,00	27,00
Hoteluri și alte facilități de cazare	Numar persoane					1,00
Restaurante și alte activități de servicii de alimentație	Numar persoane	26,00	34,00	30,00	35,00	30,00
Tranzacții imobiliare	Numar persoane	1,00	1,00	1,00	1,00	2,00
Activități de arhitectură și inginerie; activități de testări și analiză tehnică	Numar persoane	1,00	1,00	3,00	4,00	5,00
Alte activități profesionale, științifice și tehnice	Numar persoane	1,00	1,00	1,00	1,00	2,00
Activități veterinare	Numar persoane	7,00	5,00	4,00	3,00	4,00
Activități de închiriere și leasing	Numar persoane		1,00			
Activități de peisagistică și servicii pentru clădiri	Numar persoane	4,00	1,00	1,00	1,00	
Învățământ	Numar persoane	3,00	3,00	3,00	2,00	
Reparații de calculatoare, de articole personale și de uz gospodăresc	Numar persoane	2,00	3,00	3,00	3,00	3,00
Alte activități de servicii	Numar persoane	1,00	1,00	3,00	3,00	2,00

Sursa: INS, Direcția Regională de Statistică Bistrița-Năsăud, Fișa localității-Comuna Prundu Bîrgăului

Din faptul că anual apare un număr de firme noi în comună, indică interesul și deschiderea locală spre antreprenoriat, cu următoarele accente:

- sectoarele cele mai deschise la noi inițiative private sunt comerțul și serviciile, transporturile, fabricarea mobilei;
- sectorul agricultură, construcțiile par a avea o dezvoltare mai lentă, mai prudentă.

Evoluția numărului de firme nou înființate, Comuna Prundu Bîrgăului

Intreprinderi nou create		2010	2011	2012	2013
Pescuitul și acvacultura	Numar intreprinderi			2,00	1,00
Industria construcțiilor metalice și a produselor din metal, exclusiv mașini, utilaje și instalații	Numar intreprinderi		1,00		
Fabricarea de mobilă	Numar intreprinderi	4,00		2,00	
Colectarea, tratarea și eliminarea deșeurilor; activități de recuperare a materialelor reciclabile	Numar intreprinderi	1,00			
Construcții de clădiri	Numar intreprinderi	2,00		1,00	
Lucrări de geniu civil	Numar intreprinderi		1,00		

Lucrări speciale de construcții	Numar intreprinderi	2,00		1,00	
Comerț cu ridicata cu excepția comerțului cu autovehicule și motociclete	Numar intreprinderi			1,00	1,00
Comerț cu amănuntul, cu excepția autovehiculelor și motocicletelor	Numar intreprinderi	2,00	3,00	5,00	2,00
Transporturi terestre și transporturi prin conducte	Numar intreprinderi			1,00	3,00
Restaurante și alte activități de servicii de alimentație	Numar intreprinderi		1,00	2,00	2,00
Activități de arhitectură și inginerie; activități de testări și analiză tehnică	Numar intreprinderi			2,00	
Alte activități profesionale, științifice și tehnice	Numar intreprinderi			1,00	
Activități de secretariat, servicii suport și alte activități de servicii prestate în principal întreprinderilor	Numar intreprinderi		1,00		
Activități referitoare la sănătatea umană	Numar intreprinderi			2,00	
Activități sportive, recreative și distractive	Numar intreprinderi			1,00	
Alte activități de servicii	Numar intreprinderi		1,00	2,00	

Sursa: INS, Direcția Regională de Statistică Bistrița-Năsăud, Fișa localității-Comuna Prundu Bîrgăului

Ca tendință generală, numărul firmelor închise scade odată cu depășirea undei de șoc a crizei economice, cu unele specificări:

- sectorul fabricarea mobilei a fost cel mai afectat urmat de cel al comerțului
- totuși, relaționând informațiile privind apariția de noi firme și închiderea altora, pe sectoare se poate observa o scădere a numărului de firme.

Numărul de întreprinderi închise, Comuna Prundu Bîrgăului

Numar intreprinderi inchise		2010	2011	2012	2013
Agricultură, vânătoare și servicii anexe	Numar intreprinderi	1,00	1,00		2,00
Silvicultură și exploatare forestieră	Numar intreprinderi	1,00			
Industria alimentară	Numar intreprinderi				1,00
Prelucrarea lemnului, fabricarea produselor din lemn și plută, cu excepția mobilei; fabricarea articolelor din paie și din alte materiale vegetale împletite	Numar intreprinderi		1,00	1,00	
Industria construcțiilor metalice și a produselor din metal, exclusiv mașini, utilaje și instalații	Numar intreprinderi	1,00			
Fabricarea de mobilă	Numar intreprinderi	2,00	2,00		7,00
Construcții de clădiri	Numar intreprinderi	1,00	1,00		1,00
Lucrări de geniu civil	Numar intreprinderi		1,00		

Lucrări speciale de construcții	Numar intreprinderi	1,00		1,00	
Comerț cu ridicata și cu amănuntul, întreținerea și repararea autovehiculelor și a motocicletelor	Numar intreprinderi	2,00	1,00	2,00	3,00
Comerț cu ridicata cu excepția comerțului cu autovehicule și motociclete	Numar intreprinderi		1,00	2,00	1,00
Comerț cu amănuntul, cu excepția autovehiculelor și motocicletelor	Numar intreprinderi	10,00	5,00	1,00	4,00
Transporturi terestre și transporturi prin conducte	Numar intreprinderi	2,00	1,00	1,00	1,00
Hoteluri și alte facilități de cazare	Numar intreprinderi				1,00
Restaurante și alte activități de servicii de alimentație	Numar intreprinderi	2,00		1,00	
Activități de arhitectură și inginerie; activități de testări și analiză tehnică	Numar intreprinderi	1,00			2,00
Alte activități profesionale, științifice și tehnice	Numar intreprinderi				2,00
Activități de închiriere și leasing	Numar intreprinderi		2,00		
Activități de peisagistică și servicii pentru clădiri	Numar intreprinderi		1,00		1,00
Activități referitoare la sănătatea umană	Numar intreprinderi				7,00
Reparații de calculatoare, de articole personale și de uz gospodăresc	Numar intreprinderi		1,00		
Alte activități de servicii	Numar intreprinderi	1,00			3,00

Sursa: INS, Direcția Regională de Statistică Bistrița-Năsăud, Fișa localității-Comuna Prundu Bîrgăului

Concluziile privind activitatea economică la nivelul Comunei Prundu Bîrgăului sub aspectele prezentate sunt:

- comunitatea economică locală este activă, economia locală este diversificată și poate asigura stabilitatea dezvoltării locale;
- comunitatea locală se bazează pe un număr relativ stabil de locuri de muncă;
- activitatea economică exploatează resursele locale și continuă activități în sectoarele tradiționale;
- sectoarele care conduc economia locală privind cifra de afaceri sunt: industria și silvicultura; comerțul și serviciile; transporturile respectiv industria alimentară prin restaurante și alte servicii de alimentație
- cei mai mari angajatori sunt firmele din sectoarele: industrie și construcții; comerț și servicii.

II.5.1 Agricultură, silvicultură, zootehnia

Comuna Prundu Bîrgăului face parte din regiunea de Nord –Vest a României. Aceasta este structurată în mai multe zone funcționale din perspectiva sectorului agricol:

- a. Zona de Vest (Câmpia de Vest): județele Bihor, Satu-Mare și Salaj, se remarcă o pondere mare de teren arabil, favorabil dezvoltării sectorului vegetal combinat cu creșterea animalelor cu metode intensive.

- b. Zona de Nord-Est (Carpatii Orientali): judetele Bistrita-Nasaud si Maramures se evidentiaza printr-o pondere mare a pasunelor si fanatelor, favorabil cresterii animalelor cu metode extensive.
- c. Zona de Sud-Est (Depresiunea Transilvaniei): judetele Bistrita-Nasaud, Cluj si Salaj detin o pondere mare de teren arabil si de pasune, favorabil dezvoltarii sectorului vegetal, combinat cu cresterea animalelor (metode intensive si extensive).

Comuna Prundu Bîrgăului face parte din zonele functionale agricole 2 si 3 unde se evidentiaza o pondere mare a pasunelor si fanetelor, favorabil cresterii animalelor cu metode extensive si o pondere mare de teren arabil si de pasune, favorabil dezvoltarii sectorului vegetal, combinat cu cresterea animalelor (metode intensive si extensive).

Productia agricola este destinata consumului propriu, foarte putine sunt gospodariile care reuesc sa disponibilizeze mici cantitati de produse in vederea comercializarii. Culturile cu traditie, ce au conditii pedoclimatice favorabile dezvoltarii in comuna, sunt: porumbul, cartoful, legumele, plantele de nutret.

Fondul forestier reprezinta o sursa naturala importanta a comunei Prundu Bîrgăului din punct de vedere social datorita beneficiilor pe care prezenta padurilor o aduce calitatii aerului si implicit a vietii , ca sursa de venit.

Astfel, Pădurile proprietate publică ce aparțin comunei Prundu Bîrgăului ocupă o suprafață de aproximativ 11500 ha, în care este inclusă o suprafață de 5,5 ha constituită din drumuri forestiere.

Dupa modul de folosinta, structura suprafetei terenurilor se prezinta astfel:

- arabil 14%,
- pasuni 24%,
- fanate 17%,
- teren neproductiv 41%.
- Livezi 4%

Situația fondului funciar după modul de folosință, pe forme de proprietate este prezentată în tabelul următor:

Situația fondului funciar după modul de folosință, pe forme de proprietate

Agricultura,silvicultura,mediu			2010	2011	2012	2013	2014
Mod de folosinta pentru suprafata agricola - Total	Forme de proprietate - Total	Hec	4750,00	4750,00	4750,00	4750,00	4196,00
Mod de folosinta pentru suprafata agricola - Total	Forme de proprietate - Proprietate privata	Hec	4002,00	4002,00	4002,00	3998,00	3458,00
Mod de folosinta pentru suprafata agricola - Agricola	Forme de proprietate - Total	Hec	2464,00	2464,00	2464,00	2465,00	2458,00
Mod de folosinta pentru suprafata agricola - Agricola	Forme de proprietate - Proprietate privata	Hec	2413,00	2413,00	2413,00	2410,00	2413,00
Mod de folosinta pentru suprafata agricola - Arabila	Forme de proprietate - Total	Hec	552,00	552,00	552,00	551,00	552,00
Mod de folosinta pentru suprafata agricola - Arabila	Forme de proprietate - Proprietate privata	Hec	550,00	550,00	550,00	549,00	550,00
Mod de folosinta pentru suprafata agricola - Pasuni	Forme de proprietate - Total	Hec	1013,00	1013,00	1013,00	1013,00	1013,00
Mod de folosinta pentru suprafata agricola - Pasuni	Forme de proprietate - Proprietate privata	Hec	991,00	991,00	991,00	991,00	991,00
Mod de folosinta pentru suprafata agricola - Finete	Forme de proprietate - Total	Hec	723,00	723,00	723,00	725,00	717,00
Mod de folosinta pentru suprafata agricola - Finete	Forme de proprietate - Proprietate privata	Hec	698,00	698,00	698,00	696,00	698,00
Mod de folosinta pentru suprafata agricola - Livezi si pepiniere pomicole	Forme de proprietate - Total	Hec	176,00	176,00	176,00	176,00	176,00

Mod de folosinta pentru suprafata agricola - Livezi si pepiniere pomicole	Forme de proprietate - Proprietate privata	Hec	174,00	174,00	174,00	174,00	174,00
Mod de folosinta pentru suprafata agricola - Terenuri neagricole total	Forme de proprietate - Total	Hec	2286,00	2286,00	2286,00	2285,00	1738,00
Mod de folosinta pentru suprafata agricola - Terenuri neagricole total	Forme de proprietate - Proprietate privata	Hec	1589,00	1589,00	1589,00	1588,00	1045,00
Mod de folosinta pentru suprafata agricola - Paduri si alta vegetatie forestiera	Forme de proprietate - Total	Hec	1805,00	1805,00	1805,00	1805,00	1290,00
Mod de folosinta pentru suprafata agricola - Paduri si alta vegetatie forestiera	Forme de proprietate - Proprietate privata	Hec	1418,00	1418,00	1418,00	1418,00	864,00
Mod de folosinta pentru suprafata agricola - Ocupata cu ape, balti	Forme de proprietate - Total	Hec	89,00	89,00	89,00	89,00	185,00
Mod de folosinta pentru suprafata agricola - Ocupata cu constructii	Forme de proprietate - Total	Hec	98,00	98,00	98,00	98,00	66,00
Mod de folosinta pentru suprafata agricola - Ocupata cu constructii	Forme de proprietate - Proprietate privata	Hec	44,00	44,00	44,00	44,00	44,00
Mod de folosinta pentru suprafata agricola - Cai de comunicatii si cai ferate	Forme de proprietate - Total	Hec	177,00	177,00	177,00	177,00	70,00
Mod de folosinta pentru suprafata agricola - Cai de comunicatii si cai ferate	Forme de proprietate - Proprietate privata	Hec	20,00	20,00	20,00	20,00	20,00
Mod de folosinta pentru suprafata agricola - Terenuri degradate si neproductive	Forme de proprietate - Total	Hec	117,00	117,00	117,00	116,00	127,00
Mod de folosinta pentru suprafata agricola - Terenuri degradate si neproductive	Forme de proprietate - Proprietate privata	Hec	107,00	107,00	107,00	106,00	117,00

Sursa: INS, Direcția Regională de Statistică Bistrița-Năsăud, Fișa localității-Comuna Prundu Bîrgăului

Principalele activitati economice tradiționale ale locuitorilor comunei Prundu Bîrgăului

Ocupatia de baza a locuitorilor din Prundu Bîrgăului a constituit-o agricultura, zootehnia, în special cresterea oilor, exploatarea și prelucrarea lemnului, țesutul, cusutul, jocăritul, pomicultura.

Pastoritul

Padurile mari si pasunile bogate de pe intinsul comunei Prundu Bîrgăului la care se adauga pasunile alpine in perioada mai-septembrie, au dat posibilitatea cresterii animalelor, in paralel cu agricultura. Din mosi –stramosi oamenii acestor locuri se stiu mari oieri dar si crescatori de vaci, cai si porci.

In targurile de animale, oile birgauanilor au fost si sunt foarte cautate pentru randamentul lor ridicat in ceea ce priveste productia de lapte si de carne. Acestea sunt in mare parte favorizate de relieful si clima tinutului si de pasunile deosebit de bogate in ierburi cu valoare nutritive.

Practica oieritului a născut unul dintre cele mai frumoase obiceiuri de primăvară: "Măsura oilor". Atunci oamenii își mulg oile și măsoară cantitatea de lapte pe baza căreia vor primi brânza și urda. La încheierea mulsului, cei prezenți, proprietari de oi și invitați se așează pe iarba proaspătă, scot merindea (cozonaci, plăcinte, carne de miel, țuică fiartă și alte bunătăți). Apoi oile pleacă la munte, unde se face stâna și unde vor rămâne până aproape de 14 octombrie, dată numită "vinerea mare", când oile sunt readuse la casele lor.

Paduraritul

Este cunoscut faptul ca, lemnul a constituit din totdeauna principalul material de constructie pe care omul l-a folosit pentru a-si ridica casa de locuit, uneltele de lucru, armele, obiectele de infrumusetare a locuintei sau cele de artizanat .Locuintele vechi din Prundu Bîrgăului au fost construite in exclusivitate din material lemnos. Cea mai veche Moară de hârtie din Ardeal, devenită Fabrică de hârtie, a fost înființată la Prundu Bîrgăului în anul 1768, iar la Suseni în 1921 a luat ființă o Fabrică de cherestea, fabrici care sunt și astazi în funcțiune.

Pomicultura

Din fructele livezilor (prune, mere, pere, cireșe) bîrgăuanii au fabricat încă din vechime, și continuă să o facă, o țuică distilată de două ori, comparabilă cu cele mai renumite din Ardeal (Maramureș, Sălaj, Bihor), o țuică apreciată atât pentru tăria cât și pentru gustul ei. Este recunoscută sub numele de "Țuică de Birgău".

Cusutul

Cele mai frumoase pieptare și cojoace din zonă se făceau la Prund. Astăzi ele mai apar doar la sărbătorile de iarnă sau la spectacole folclorice.

Mestesugitul

După anul 1990, activitatea dominantă care s-a extins de la an la an, a fost producția și comercializarea de canapele și fotolii, confecționate în ateliere proprii, însă această activitate a înregistrat un declin în ultimii ani.

Deosebit de important pentru Prund și pentru întreaga Vale a Bîrgăului a fost înființarea în 1785 a Târgului săptămânal, târg ce se ține și acum în fiecare zi de sâmbătă a anului, cu excepția sâmbetei dinaintea zilei de Paști, când se ține vinerea.

La Prund a fost înființată una dintre primele farmacii din Transilvania: Farmacia "La îngerul păzitor" ("Zum Engelschutz"), fondată în 1874 de către renumitul pomolog Albert Wachsmann. Farmacia a reprezentat un important centru de sănătate, cultură și de viață economică.

II.5.2 Industria si constructiile

In cadrul comunitatii exista un numar de 3 societati comerciale care se ocupa cu exploatarea masei lemnoase si valorificarea ei respectiv 12 societati comerciale care activeaza in domeniul industriei lemnului.

Exploatarea, prelucrarea primara si secundara a lemnului, este realizata de agenti economici, majoritatea avand dotarile necesare pentru producerea elementelor din lemn pentru constructii, a ramelor din lemn pentru industria ambalajelor, a mobilierului pentru gradini, a mobilei in general.

Aceasta activitate economica imbunatateste mediul de afaceri local si claseaza comuna Prundu Bîrgăului intr-o zona cu insemnat potential economic.

Astfel, prin intermediul acestor societati li se ofera oamenilor locuri de munca, totodata aceste societati asigura spijinul in efectuarea unor drumuri de acces in zone unde sun locuinte si drumul este inaccesibil.

Se poate spune ca exploatarea legala a lemnului si prelucrarea acestuia, oferă comunei Prundu Bîrgăului, oportunitatea dezvoltarii pe plan economic.

In ceea ce priveste domeniul constructiilor, la nivelul comunei sunt inregistrate 14 societati ce activeaza in acest sector. Acest domeniu a cunoscut insa un declin important dupa anul 2008 datorat crizei economice, posibilitatea revigorarii acestui domeniu fiind direct legata de investitiile atrase la nivelul localitatii sau a al localitatilor invecinate, in special in orasele Nasaud si Bistrita.

Din evoluția valorilor indicatorilor se pot extrage o suită de concluzii privind sectorul industrie și comert (a se vedea valorile statistice din tabele):

- în comunitatea locală de afaceri domină firmele prelucrătoare ale resurselor naturale forestiere și comert;

Numarul intreprinderilor non comert active		2010	2011	2012	2013	2014
Agricultură, vânătoare și servicii anexe	Numar intreprinderi	1,00			1,00	
Silvicultură și exploatare forestieră	Numar intreprinderi	2,00	1,00	1,00	1,00	3,00
Pescuitul și acvacultura	Numar intreprinderi			1,00	1,00	1,00
Fabricarea articolelor de îmbrăcăminte	Numar intreprinderi		1,00			
Prelucrarea lemnului, fabricarea produselor din lemn și plută, cu excepția mobilei; fabricarea articolelor din paie și din alte materiale vegetale împletite	Numar intreprinderi	12,00	13,00	13,00	12,00	12,00
Fabricarea hârtiei și a produselor din hârtie	Numar intreprinderi	1,00				
Industria construcțiilor metalice și a produselor din metal, exclusiv mașini, utilaje și instalații	Numar intreprinderi	1,00	2,00	2,00	2,00	2,00
Colectarea, tratarea și eliminarea deșeurilor; activități de recuperare a materialelor reciclabile	Numar intreprinderi	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00
Construcții de clădiri	Numar intreprinderi	6,00	6,00	6,00	6,00	6,00
Lucrări de geniu civil	Numar intreprinderi	1,00	1,00	1,00	1,00	2,00
Lucrări speciale de construcții	Numar intreprinderi	5,00	5,00	6,00	5,00	6,00
Transporturi terestre și transporturi prin conducte	Numar intreprinderi	7,00	5,00	6,00	9,00	15,00
Hoteluri și alte facilități de cazare	Numar intreprinderi					1,00
Restaurante și alte activități de servicii de alimentație	Numar intreprinderi	7,00	7,00	10,00	10,00	11,00
Tranzacții imobiliare	Numar intreprinderi	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Activități de arhitectură și inginerie; activități de testări și analiză tehnică	Numar intreprinderi	1,00	2,00	3,00	3,00	3,00
Alte activități profesionale, științifice și tehnice	Numar intreprinderi	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Activități veterinare	Numar intreprinderi	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Activități de închiriere și leasing	Numar intreprinderi		1,00			
Activități de peisagistică și servicii pentru clădiri	Numar intreprinderi	3,00	2,00	1,00	1,00	
Învățământ	Numar intreprinderi	1,00	1,00	1,00	1,00	
Reparații de calculatoare, de articole personale și de uz gospodăresc	Numar intreprinderi	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00
Alte activități de servicii	Numar intreprinderi	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00

Sursa: INS, Direcția Regională de Statistică Bistrița-Năsăud, Fișa localității-Comuna Prundu Bîrgăului

- cifra de afaceri este dată de firmele prelucrătoare ale lemnului cu o contribuție semnificativă a lucrărilor speciale în construcții și transporturi;

Cifra de afaceri intrp non comert active	Lei	2010	2011	2012	2013	2014
Agricultură, vânătoare și servicii anexe	Lei	0,00			55408,00	54470,00
Silvicultură și exploatare forestieră	Lei	1653426,00	1578013,00	1354141,00	1448190,00	2182131,00
Pescuitul și acvacultura	Lei			6000,00	10000,00	97642,00
Fabricarea articolelor de îmbrăcăminte	Lei		1212,00			
Prelucrarea lemnului, fabricarea produselor din lemn și plută, cu excepția mobilei; fabricarea articolelor din paie și din alte materiale vegetale împletite	Lei	8351517,00	7908365,00	8350030,00	6807907,00	6981505,00
Fabricarea hârtiei și a produselor din hârtie	Lei	4115379,00				
Industria construcțiilor metalice și a produselor din metal, exclusiv mașini, utilaje și instalații	Lei	120711,00	2182293,00	2495922,00	637434,00	1232790,00
Colectarea, tratarea și eliminarea deșeurilor; activități de recuperare a materialelor reciclabile	Lei	1697425,00	3802495,00	2515534,00	2125072,00	1551965,00
Construcții de clădiri	Lei	531071,00	547213,00	698331,00	398823,00	282831,00
Lucrări de geniu civil	Lei	314656,00	348135,00	610094,00	513804,00	192809,00
Lucrări speciale de construcții	Lei	1875610,00	2125711,00	2294797,00	2241405,00	1885724,00
Transporturi terestre și transporturi prin conducte	Lei	369631,00	331687,00	986500,00	2125697,00	3339337,00
Hoteluri și alte facilități de cazare	Lei					16751,00
Restaurante și alte activități de servicii de alimentație	Lei	2078533,00	2213807,00	1147691,00	1293729,00	3113391,00
Tranzacții imobiliare	Lei	25055,00	35132,00	29438,00	29529,00	34253,00
Activități de arhitectură și inginerie; activități de testări și analiză tehnică	Lei	84646,00	182186,00	158982,00	240604,00	554232,00
Alte activități profesionale, științifice și tehnice	Lei	365611,00	301132,00	201193,00	141634,00	187220,00
Activități veterinare	Lei	160062,00	154555,00	169749,00	100690,00	214704,00
Activități de închiriere și leasing	Lei		11250,00			
Activități de peisagistică și servicii pentru clădiri	Lei	101493,00	68932,00	12754,00	0,00	
Învățământ	Lei	85672,00	67740,00	76575,00	93389,00	
Reparații de calculatoare, de articole personale și de uz gospodăresc	Lei	411415,00	392768,00	291972,00	320068,00	384298,00
Alte activități de servicii	Lei	50308,00	53626,00	78187,00	90663,00	165134,00

Sursa: INS, Direcția Regională de Statistică Bistrița-Năsăud, Fișa localității-Comuna Prundu Bîrgăului

II.5.3 Turismul

Turismul constituie una din alternativele importante de dezvoltare pentru Comuna Prundu Bîrgăului. Potențialul de dezvoltare și diversificare a domeniului este configurat de rețeaua de obiective naturale și culturale de turism. Situată pe teritoriul fabulos al Munților Bîrgăului și beneficiind de proximitatea obiectivelor turistice din acest areal și deținând o largă varietate de tradiții relativ bine conservate, comuna deține toate argumentele pentru a fi trecută pe traseele turistice importante. Pe de altă parte, rețeaua actuală de dotări și servicii necesită o mai mare diversificare și creativitate în ceea ce oferă, raportat la bogăția și diversitatea argumentelor turistice din zonă.

Zonele de interes turistic sunt în principal: Munții Bîrgăului și Parcul Național Muntii Calimani

Obiectivele de turism natural se înscriu sub semnul Parcului Național Munții Calimani. Pe raza teritorială, proprietate com Prundu-Bîrgăului se află un parc național, încadrate în categoria a II-a U.I.C.N:

- Parcul Național Călimanii cu o suprafață de 109 ha

Nr. crt.	Denumire arie protejată	Localizare	Suprafață (ha)	Tipul
1.	Piatra Fântânele	Sat Piatra Fântânele, proprietate com Prundu-Bîrgăului	5	Botanică
2.	Cheile Bistriței Ardelene	Com Prundu-Bîrgăului	10	Peisagistică
3.	Tăul Zânelor	Sat Colibița, proprietate com Prundu-Bîrgăului	7	Mixtă
4.	Valea Repede	proprietate com Prundu-Bîrgăului	11	Mixtă

Conform Legii 5/2000 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național- Secțiunea III-a – Zone protejate, pe teritoriul Comunei Prundu Bîrgăului s-a constituit o rezervație sau zonă protejată: Piatra Fântânele cu o suprafață de 5,0 ha.

În Munții Bîrgăului merită să fie ocrotită ca rezervație botanică, zona Piatra Fintinele unde se afla Poiana cu bulbuci de munte în asociație cu cu care intră și alte plante rare, precum vulturica și rusulița.

Bulbucul de munte (*Trollius europaeus*) este o plantă deosebită ca aspect, elegantă, rară și ocrotită la noi, specie care aparține familiei Ranunculaceae.

Bulbucii sunt înalți de 10-60 cm, au frunzele palmat sectate și prezintă tulpini drepte care poartă florile unitare, galbene, cu 5-15 petale, care se acopera una pe cealaltă. Fructul este o foliculă. Crește în poieni, pante înierbate și la marginea pădurilor din zona subalpina și alpină.

Peisajul deosebit pe care aceste zone îl oferă privitorilor, cu păduri frumoase, întrerupte din loc în loc de stânci semețe care flanchează pâraie cu ape limpezi și clare care constituie raiul păstrăvilor, frumusețea deosebită a acestor zone, completată cu bogăția florei și faunei sălbatice și a habitatelor, i-a determinat pe specialiștii de la Agenția de Protecție a Mediului Bistrița, să propună acest areal pentru selectarea ei în rețeaua NATURA 2000.

Situl Natura 2000 – Cușma – acoperă o zonă de aproximativ 44.000 ha din partea nord-vestică a munților Călimani și care încearcă să lege într-un tot unitar ariile protejate cuprinse în acest sit, adică Valea Repede, Cheile Bistriței Ardelene, Stâncile Tătarului, Piatra Cușmei, Piatra Corbului, Rîpa Verde, și Tăul Zînelor

Obiectivele de turism cultural se grupează în două mari categorii: obiective de patrimoniu cultural materiale (monumente, situri istorice etc) și imateriale (tradiții, obiceiuri, evenimente, personalități etc).

- **Obiectivele de patrimoniu cultural material**

Cele mai importante obiective de turism cultural material sunt:

- *Ansamblul bisericii parohiale ortodoxe* din comuna Prundu Bîrgăului
- *Clădirea Primăriei*, una dintre cele mai vechi și mai arătoase construcții, datând dinaintea de 1800;
- *Monumentul din centru*, ridicat în cinstea eroilor căzuți în cele două războaie mondiale;
- *Troița de pe Strada Martirilor*, închinat celor 7 persoane ucise în septembrie 1944, de către trupele maghiare în retragere;

Pe lângă obiectivele turistice din cadrul comunei, pot fi vizitate:

- Castelul – Hotel Dracula, situat la cca. 25 km de localitatea Prundu Bîrgăului, în localitatea Piatra Fîntînele, în Pasul Tihuta prin care face legătura cu Bucovina, prin drumul European E-58;
- Stațiune, lacul de acumulare, barajul hidroenergetic și hidrocentrala de la Colibița, situate la 16 km de Prundu Bîrgăului

- **Obiectivele de patrimoniu cultural imaterial**

Comuna Prundu Bîrgăului este spațiul unor tradiții culturale și folclorice, care prin bogăția și frumusețea lor au stârnit de-a lungul timpului interesul unor personalități marcante din domeniul cultural care le-au promovat și onorat. Următoarele obiective de patrimoniu cultural imaterial conferă o identitate specială Comunei Prundu Bîrgăului:

- Țesutul la război;
- Meștesugurile tradiționale; cazane de fiert tuica (distilerii)
- Portul și dansurile populare;
- Piese folclorice specifice – Baladele;
- Formații folclorice;
- Obiceiurile de Paști;
- Obiceiurile de Crăciun;
- Obiceiurile de An Nou;
- Obiceiurile de nunți;
- Evenimentele se grupează în următoarele categorii:
 - *Evenimente religioase*
 - Evenimente religioase legate de celebrarea sfinților și momentelor importante din istoria anului religios
 - Evenimente religioase din viața familială
 - Evenimente religioase din viața economică tradițională: semănatul, culesul etc..
 - Ritualuri cum sunt: descantatul, colindatul, cununa graului
 - Cântece rituale.
 - *Evenimente laice*
 - Obiceiuri care țin de diverse activități economice: agricultură, silvicultura, păstoritul etc;
 - Târgurile;
 - Zilele comunei Prundu Bîrgăului, celebrate anual în luna august
 - Șezătorile;
 - Clăcile, forme de intrajutorare practicate în mai multe domenii de activitate;
 - Festivaluri

Infrastructura de dotări și servicii de turism cuprinde suma dotărilor și a serviciilor destinate utilizării de către turiștii și vizitatorii zonei.

Evoluția indicatorilor privind cazarea turistică, precum și nivelul de utilizare a acestora sunt reflectate în tabelul de mai jos care, indică:

- lipsa de date în sprijinul clarificării aspectelor importante pentru valorificarea potențialului turistic la nivelul dotărilor de cazare de turism,
- valori scăzute ale ocupării, raportate la capacitatea de cazare (nr locuri-zile);
- necesitatea, în principiu, de a încuraja inițiativa privată în domeniul serviciilor de turism;
- lipsa posibilității reale de a fundamenta științific un pachet de măsuri adecvat.

Evoluția structurilor de cazare turistică în cadrul Comunei Prundu Bîrgăului

Structuri de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistică	Tipuri de structuri		2010	2011	2012	2013	2014
Structuri de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistică	Tipuri de structuri de primire turistica - Total	Numar		1,00	1,00	1,00	1,00
Structuri de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistică	Tipuri de structuri de primire turistica - Pensiuni agroturistice	Numar		1,00	1,00	1,00	1,00
Capacitatea de cazare turistica existenta	Tipuri de structuri de primire turistica - Total	Locuri		18,00	18,00	18,00	18,00
Capacitatea de cazare turistica existenta	Tipuri de structuri de primire turistica - Pensiuni agroturistice	Locuri		18,00	18,00	18,00	18,00
Capacitatea de cazare turistică în funcțiune, pe tipuri de primire turistică	Tipuri de structuri de primire turistica - Total	Numar locuri-zile		3294,00	2754,00	4032,00	6372,00
Capacitatea de cazare turistică în funcțiune, pe tipuri de primire turistică	Tipuri de structuri de primire turistica - Pensiuni agroturistice	Numar locuri-zile		3294,00	2754,00	4032,00	6372,00
Sosiri ale turiștilor în structuri de primire turistică, pe tipuri de structuri	Tipuri de structuri de primire turistica - Total	Numar persoane		90,00	48,00	107,00	884,00
Sosiri ale turiștilor în structuri de primire turistică, pe tipuri de structuri	Tipuri de structuri de primire turistica - Pensiuni agroturistice	Numar persoane		90,00	48,00	107,00	884,00
Înnoptări în structuri de primire turistică, pe tipuri de structuri	Tipuri de structuri de primire turistica - Total	Numar		199,00	151,00	666,00	1807,00
Înnoptări în structuri de primire turistică, pe tipuri de structuri	Tipuri de structuri de primire turistica - Pensiuni agroturistice	Numar		199,00	151,00	666,00	1807,00

Sursa: INS, Direcția Regională de Statistică Bistrița-Năsăud, Fișa localității-Comuna Prundu Bîrgăului

- În **domeniul sportului**, funcționează în prezent următoarele dotări:

- Teren fotbal Stadion ACS Heniu
- Sala de sport publica

Organizarea turismului în zona Comunei Prundu Bîrgăului

- Organizarea de excursii și drumeții pe trasee accesibile pe durata primăverii, verii și toamnei;
- Organizarea de excursii și drumeții pe trasee organizate accesibile pe toată durata anului, cu grade diverse de dificultate;
- Comuna este membră a Asociației de Dezvoltare Intercomunitară având ca obiectiv dezvoltarea turismului în zona Parcului Național Munții Calimani;
- Promovarea potențialului turistic al Comunei Prundu Bîrgăului are loc pe următoarele căi:
 - Paginile de web ale comunei, ale Consiliului Județean Bistrița-Năsăud și Prefecturii Bistrița-Năsăud;
 - Evenimentele de promovare a comunei și județului;
- Potențialul turistic al Comunei Prundu Bîrgăului poate fi racordat la rețelele de parcuri naturale naționale, traseul turistic spre Moldova, promovarea turismului regional, interregional, național;

- Antreprenoriatul local în turism, promovarea produselor locale, proiecte în turism, măsuri privind regenerarea specificului local, accesul în rețele turistice constituie aspecte care necesită îmbunătățire.

Categoriile de turism practicate în prezent se grupează în jurul următoarelor categorii:

- **Turismul de recreere**

Turismul de recreere valorifică potențialul cadrului natural, astfel încât cei interesați pot realiza trasee montane pentru a admira superbe peisaje montane și să se bucure de priveliștea oferită de lacurile și fenomenele glaciare, să observe elementele de floră și faună deosebite și rare. Acest tip de turism antrenează în zonă cel mai mare număr de persoane, fiind practicat de toate categoriile de vârste, oferind turiștilor posibilitatea de a evada din stresul cotidian și de a medita în mijlocul naturii.

- **Drumețiile montane**

Drumeția montane reprezintă una dintre formele de turism cele mai practicate în cadrul Parcului Național Munții Calimani. Aceasta se realizează, în special, în zona înaltă, pe creasta principală sau pe cele secundare și pe traseele de acces către aceasta. În momentul de față există numeroase trasee turistice marcate care pot fi realizate de către turiști.

- **Turismul pentru practicarea sporturilor de iarnă**

În Parcul Național Munții Calimani, pe teritoriul județului Bistrița-Năsăud, turismul pentru practicarea sporturilor de iarnă poate fi desfășurat în comuna Prundu Bîrgăului, în pasul Tihuta, unde există o singură pârtie de schi de dificultate medie și cu o lungime de 1200 m, deservită de teleschi.

- Turismul de aventură se manifestă, în această zonă, prin alpinism, mountain-bike, parapantă sau speoturismul, care se recomandă însă doar turiștilor bine antrenați datorită accesului dificil și lipsei de amenajări.
- **Turismul rural**

II.5.4 Comerțul și serviciile

Activitățile economice din sfera comerțului și serviciilor sunt relativ bogate în cadrul comunei Comunei și prezintă o dinamică relativ ridicată. Astfel, sectorul este dominat de firme de comerț cu amănuntul și de transporturi.

Din evoluția valorilor indicatorilor se pot extrage o suită de concluzii privind sectorul comerț și servicii (a se vedea valorile statistice din tabele).

Evoluția numărului întreprinderilor active în comerț și servicii, în Comuna Prundu Bîrgăului, indică următoarele:

- O ușoară variație a numărului de firme active, până la nivelul a 117 de firme la nivelul comunei;
- În cadrul subsectorului, domină ca număr firmele de comerț cu amănuntul;
- Numărul firmelor de alimentație publică cunosc o tendință ascendentă;
- Celelalte categorii de servicii sunt reprezentate de firme care cunosc o anumită constanță pe piață.

Evoluția numărului întreprinderilor active în comerț și servicii, în Comuna Prundu Bîrgăului

Numarul intreprinderilor active		2010	2011	2012	2013	2014
Comerț cu ridicata și cu amănuntul, întreținerea și repararea autovehiculelor și a motocicletelor	Numar intreprinderi	2,00	1,00	2,00		2,00
Comerț cu ridicata cu excepția comerțului cu autovehicule și motociclete	Numar intreprinderi	11,00	9,00	8,00	9,00	9,00
Comerț cu amănuntul, cu excepția autovehiculelor și motocicletelor	Numar intreprinderi	32,00	29,00	27,00	29,00	32,00
Transporturi terestre și transporturi prin conducte	Numar intreprinderi	7,00	5,00	6,00	9,00	15,00

Hoteluri și alte facilități de cazare	Numar intreprinderi					1,00
Restaurante și alte activități de servicii de alimentație	Numar intreprinderi	7,00	7,00	10,00	10,00	11,00
Tranzacții imobiliare	Numar intreprinderi	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Activități de arhitectură și inginerie; activități de testări și analiză tehnică	Numar intreprinderi	1,00	2,00	3,00	3,00	3,00
Alte activități profesionale, științifice și tehnice	Numar intreprinderi	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Activități veterinare	Numar intreprinderi	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Activități de închiriere și leasing	Numar intreprinderi		1,00			
Activități de peisagistică și servicii pentru clădiri	Numar intreprinderi	3,00	2,00	1,00	1,00	
Învățământ	Numar intreprinderi	1,00	1,00	1,00	1,00	
Reparații de calculatoare, de articole personale și de uz gospodăresc	Numar intreprinderi	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00
Alte activități de servicii	Numar intreprinderi	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00

Sursa: INS, Direcția Regională de Statistică Bistrița-Năsăud, Fișa localității-Comuna Prundu Bîrgăului

Privitor la evoluția cifrei de afaceri a întreprinderilor active în comerț și servicii, se remarcă următoarele:

- Activitățile economice în care se înregistrează cele mai ridicate cifre de afaceri sunt: comerțul cu amănuntul, cu excepția autovehiculelor și motocicletelor; comerțul cu ridicata și cu amănuntul; transporturile terestre
- Activitățile de alimentație publică înregistrează o creștere semnificativă.

Evoluția cifrei de afaceri la nivelul întreprinderilor active în comerț și servicii, în Comuna Prundu Bîrgăului

Cifra de afaceri a întreprinderilor active		2010	2011	2012	2013	2014
Comerț cu ridicata și cu amănuntul, întreținerea și repararea autovehiculelor și a motocicletelor	Lei	25160,00	3179,00	12738,00		18812,00
Comerț cu ridicata cu excepția comerțului cu autovehicule și motociclete	Lei	5308146,00	1615691,00	971114,00	2838275,00	11980768,00
Comerț cu amănuntul, cu excepția autovehiculelor și motocicletelor	Lei	12756287,00	12592880,00	14442680,00	14551575,00	17648335,00
Transporturi terestre și transporturi prin conducte	Lei	369631,00	331687,00	986500,00	2125697,00	3339337,00
Hoteluri și alte facilități de cazare	Lei					16751,00
Restaurante și alte activități de servicii de alimentație	Lei	2078533,00	2213807,00	1147691,00	1293729,00	3113391,00
Tranzacții imobiliare	Lei	25055,00	35132,00	29438,00	29529,00	34253,00
Activități de arhitectură și inginerie; activități de testări și analiză tehnică	Lei	84646,00	182186,00	158982,00	240604,00	554232,00

Alte activități profesionale, științifice și tehnice	Lei	365611,00	301132,00	201193,00	141634,00	187220,00
Activități veterinare	Lei	160062,00	154555,00	169749,00	100690,00	214704,00
Activități de închiriere și leasing	Lei		11250,00			
Activități de peisagistică și servicii pentru clădiri	Lei	101493,00	68932,00	12754,00	0,00	
Învățământ	Lei	85672,00	67740,00	76575,00	93389,00	
Reparații de calculatoare, de articole personale și de uz gospodăresc	Lei	411415,00	392768,00	291972,00	320068,00	384298,00
Alte activități de servicii	Lei	50308,00	53626,00	78187,00	90663,00	165134,00

Sursa: INS, Direcția Regională de Statistică Bistrița-Năsăud, Fișa localității-Comuna Prundu Bîrgăului

Datele statistice existente privind evoluția numărului mediu al salariaților în cadrul întreprinderilor active în comerț și servicii, în Comuna Prundu Bîrgăului, indică:

- Numărul de salariați este relativ constant, raportat la un volum relativ constant al populației;
- Angajatorii cu cei mai mulți salariați activează în domeniile: comerțul cu amănuntul, cu excepția autovehiculelor și motocicletelor; comerț cu ridicata și cu amănuntul; restaurante și alte activități de servicii și alimentație, transporturi

Evoluția numărului mediu al salariaților
în cadrul întreprinderilor active în comerț și servicii, în Comuna Prundu Bîrgăului

Forta de munca		2010	2011	2012	2013	2014
Comerț cu ridicata și cu amănuntul, întreținerea și repararea autovehiculelor și a motocicletelor	Numar persoane	1,00	0,00	0,00		1,00
Comerț cu ridicata cu excepția comerțului cu autovehicule și motociclete	Numar persoane	24,00	13,00	8,00	17,00	34,00
Comerț cu amănuntul, cu excepția autovehiculelor și motocicletelor	Numar persoane	116,00	120,00	123,00	118,00	113,00
Transporturi terestre și transporturi prin conducte	Numar persoane	7,00	7,00	7,00	13,00	27,00
Hoteluri și alte facilități de cazare	Numar persoane					1,00
Restaurante și alte activități de servicii de alimentație	Numar persoane	26,00	34,00	30,00	35,00	30,00
Tranzacții imobiliare	Numar persoane	1,00	1,00	1,00	1,00	2,00
Activități de arhitectură și inginerie; activități de testări și analiză tehnică	Numar persoane	1,00	1,00	3,00	4,00	5,00
Alte activități profesionale, științifice și tehnice	Numar persoane	1,00	1,00	1,00	1,00	2,00
Activități veterinare	Numar persoane	7,00	5,00	4,00	3,00	4,00
Activități de închiriere și leasing	Numar persoane		1,00			
Activități de peisagistică și servicii pentru clădiri	Numar persoane	4,00	1,00	1,00	1,00	
Învățământ	Numar persoane	3,00	3,00	3,00	2,00	
Reparații de calculatoare, de articole personale și de uz gospodăresc	Numar persoane	2,00	3,00	3,00	3,00	3,00
Alte activități de servicii	Numar persoane	1,00	1,00	3,00	3,00	2,00

Sursa: INS, Direcția Regională de Statistică Bistrița-Năsăud, Fișa localității-Comuna Prundu Bîrgăului

Evoluția numărului de întreprinderi nou create, în comerț și servicii, arată, în datele statistice disponibile, apariția a câte trei firme noi în anii 2011 și 5 firme 2012, 2 firme în 2013 în domeniul comerț cu amănuntul, cu excepția autovehiculelor și motocicletelor

- Tendința crescătoare a sectorului comerț în ultimii ani

Evoluția numărului de întreprinderi nou create, în comerț și servicii, în Comuna Prundu Bîrgăului

Întreprinderi nou create		2010	2011	2012	2013
Comerț cu ridicata cu excepția comerțului cu autovehicule și motociclete	Numar întreprinderi			1,00	1,00
Comerț cu amănuntul, cu excepția autovehiculelor și motocicletelor	Numar întreprinderi	2,00	3,00	5,00	2,00
Transporturi terestre și transporturi prin conducte	Numar întreprinderi			1,00	3,00
Restaurante și alte activități de servicii de alimentație	Numar întreprinderi		1,00	2,00	2,00
Activități de arhitectură și inginerie; activități de testări și analiză tehnică	Numar întreprinderi			2,00	
Alte activități profesionale, științifice și tehnice	Numar întreprinderi			1,00	
Activități de secretariat, servicii suport și alte activități de servicii prestate în principal întreprinderilor	Numar întreprinderi		1,00		
Activități referitoare la sănătatea umană	Numar întreprinderi			2,00	
Activități sportive, recreative și distractive	Numar întreprinderi			1,00	
Alte activități de servicii	Numar întreprinderi		1,00	2,00	

Sursa: INS, Direcția Regională de Statistică Bistrița-Năsăud, Fișa localității-Comuna Prundu Bîrgăului

Datele statistice disponibile indică, privind evoluția numărului de întreprinderi închise în comerț și servicii:

Evoluția numărului de întreprinderi închise în comerț și servicii, în Comuna Prundu Bîrgăului

Numar întreprinderi închise		2010	2011	2012	2013
Comerț cu ridicata și cu amănuntul, întreținerea și repararea autovehiculelor și a motocicletelor	Numar întreprinderi	2,00	1,00	2,00	3,00
Comerț cu ridicata cu excepția comerțului cu autovehicule și motociclete	Numar întreprinderi		1,00	2,00	1,00
Comerț cu amănuntul, cu excepția autovehiculelor și motocicletelor	Numar întreprinderi	10,00	5,00	1,00	4,00

• Transporturi terestre și transporturi prin conducte	Numar intreprinderi	2,00	1,00	1,00	1,00
• Hoteluri și alte facilități de cazare	Numar intreprinderi				1,00
• Restaurante și alte activități de servicii de alimentație	Numar intreprinderi	2,00		1,00	
• Activități de arhitectură și inginerie; activități de testări și analiză tehnică	Numar intreprinderi	1,00			2,00
Alte activități profesionale, științifice și tehnice	Numar intreprinderi				2,00
Activități de închiriere și leasing	Numar intreprinderi		2,00		
Activități de peisagistică și servicii pentru clădiri	Numar intreprinderi		1,00		1,00
Activități referitoare la sănătatea umană	Numar intreprinderi				7,00
Reparații de calculatoare, de articole personale și de uz gospodăresc	Numar intreprinderi		1,00		
Alte activități de servicii	Numar intreprinderi	1,00			3,00

Sursa: INS, Direcția Regională de Statistică Bistrița-Năsăud, Fișa localității-Comuna Prundu Bîrgăului

- Cele mai afectate domenii de activitate au fost: comerțul cu amănuntul, cu excepția autovehiculelor și motocicletelor, respectiv comerțul cu ridicata cu excepția comerțului cu autovehicule și motociclete.

II.6 Populația. Elemente demografice și sociale, evoluții, tendințe

II.6.1 Prezentare generală

Comuna Prundu Bîrgăului, cu cele două localități componente, Prundu Bîrgăului și Susenii Birgaului, este una din comunele mari ale județului Bistrița-Năsăud.

Conform recensământului efectuat în 2011, populația comunei Prundu Bîrgăului se ridică la 6659 de locuitori, în creștere față de recensământul anterior din 2002, când se înregistraseră 6.385 de locuitori.[1] Majoritatea locuitorilor sunt români (95,74%). Pentru 3,82% din populație, apartenența etnică nu este cunoscută.[2] Din punct de vedere confesional, majoritatea locuitorilor sunt ortodocși (94,69%). Pentru 3,94% din populație, nu este cunoscută apartenența confesională

POPULATIA			2010	2011	2012	2013	2014
Grupe de varsta - Total	Sex - Total	Numar persoane	6702,00	6659,00	6599,00	6569,00	6524,00
Grupe de varsta - Total	Sex - Masculin	Numar persoane	3252,00	3234,00	3219,00	3209,00	3204,00

Primăria Comunei Prundu Bîrgăului, Județul Bistrița-Năsăud

Grupe de varsta - Total	Sex - Feminin	Numar persoane	3450,00	3425,00	3380,00	3360,00	3320,00
Grupe de varsta - 0- 4 ani	Sex - Total	Numar persoane	325,00	299,00	285,00	278,00	284,00
Grupe de varsta - 0- 4 ani	Sex - Masculin	Numar persoane	160,00	141,00	139,00	134,00	148,00
Grupe de varsta - 0- 4 ani	Sex - Feminin	Numar persoane	165,00	158,00	146,00	144,00	136,00
Grupe de varsta - 5- 9 ani	Sex - Total	Numar persoane	372,00	371,00	328,00	312,00	314,00
Grupe de varsta - 5- 9 ani	Sex - Masculin	Numar persoane	197,00	202,00	168,00	161,00	164,00
Grupe de varsta - 5- 9 ani	Sex - Feminin	Numar persoane	175,00	169,00	160,00	151,00	150,00
Grupe de varsta - 10-14 ani	Sex - Total	Numar persoane	425,00	429,00	428,00	395,00	370,00
Grupe de varsta - 10-14 ani	Sex - Masculin	Numar persoane	201,00	205,00	221,00	207,00	191,00
Grupe de varsta - 10-14 ani	Sex - Feminin	Numar persoane	224,00	224,00	207,00	188,00	179,00
Grupe de varsta - 15-19 ani	Sex - Total	Numar persoane	415,00	399,00	382,00	400,00	393,00
Grupe de varsta - 15-19 ani	Sex - Masculin	Numar persoane	207,00	203,00	189,00	197,00	193,00
Grupe de varsta - 15-19 ani	Sex - Feminin	Numar persoane	208,00	196,00	193,00	203,00	200,00
Grupe de varsta - 20-24 ani	Sex - Total	Numar persoane	534,00	531,00	510,00	490,00	459,00
Grupe de varsta - 20-24 ani	Sex - Masculin	Numar persoane	254,00	249,00	235,00	230,00	231,00
Grupe de varsta - 20-24 ani	Sex - Feminin	Numar persoane	280,00	282,00	275,00	260,00	228,00
Grupe de varsta - 25-29 ani	Sex - Total	Numar persoane	537,00	500,00	505,00	519,00	536,00
Grupe de varsta - 25-29 ani	Sex - Masculin	Numar persoane	262,00	235,00	249,00	256,00	251,00
Grupe de varsta - 25-29 ani	Sex - Feminin	Numar persoane	275,00	265,00	256,00	263,00	285,00
Grupe de varsta - 30-34 ani	Sex - Total	Numar persoane	525,00	536,00	530,00	503,00	489,00
Grupe de varsta - 30-34 ani	Sex - Masculin	Numar persoane	259,00	283,00	292,00	272,00	266,00
Grupe de varsta - 30-34 ani	Sex - Feminin	Numar persoane	266,00	253,00	238,00	231,00	223,00
Grupe de varsta - 35-39 ani	Sex - Total	Numar persoane	546,00	512,00	508,00	510,00	513,00
Grupe de varsta - 35-39 ani	Sex - Masculin	Numar persoane	278,00	255,00	253,00	240,00	245,00
Grupe de varsta - 35-39 ani	Sex - Feminin	Numar persoane	268,00	257,00	255,00	270,00	268,00
Grupe de varsta - 40-44 ani	Sex - Total	Numar persoane	578,00	636,00	658,00	596,00	558,00

Primăria Comunei Prundu Bîrgăului, Județul Bistrița-Năsăud

Grupe de varsta - 40-44 ani	Sex - Masculin	Numar persoane	294,00	322,00	328,00	316,00	296,00
Grupe de varsta - 40-44 ani	Sex - Feminin	Numar persoane	284,00	314,00	330,00	280,00	262,00
Grupe de varsta - 45-49 ani	Sex - Total	Numar persoane	421,00	390,00	376,00	463,00	500,00
Grupe de varsta - 45-49 ani	Sex - Masculin	Numar persoane	208,00	191,00	186,00	230,00	242,00
Grupe de varsta - 45-49 ani	Sex - Feminin	Numar persoane	213,00	199,00	190,00	233,00	258,00
Grupe de varsta - 50-54 ani	Sex - Total	Numar persoane	431,00	421,00	435,00	417,00	417,00
Grupe de varsta - 50-54 ani	Sex - Masculin	Numar persoane	214,00	204,00	196,00	188,00	204,00
Grupe de varsta - 50-54 ani	Sex - Feminin	Numar persoane	217,00	217,00	239,00	229,00	213,00
Grupe de varsta - 55-59 ani	Sex - Total	Numar persoane	375,00	375,00	384,00	402,00	413,00
Grupe de varsta - 55-59 ani	Sex - Masculin	Numar persoane	190,00	198,00	212,00	215,00	211,00
Grupe de varsta - 55-59 ani	Sex - Feminin	Numar persoane	185,00	177,00	172,00	187,00	202,00
Grupe de varsta - 60-64 ani	Sex - Total	Numar persoane	321,00	337,00	349,00	355,00	345,00
Grupe de varsta - 60-64 ani	Sex - Masculin	Numar persoane	150,00	160,00	162,00	165,00	158,00
Grupe de varsta - 60-64 ani	Sex - Feminin	Numar persoane	171,00	177,00	187,00	190,00	187,00
Grupe de varsta - 65-69 ani	Sex - Total	Numar persoane	258,00	276,00	262,00	260,00	284,00
Grupe de varsta - 65-69 ani	Sex - Masculin	Numar persoane	112,00	120,00	121,00	123,00	129,00
Grupe de varsta - 65-69 ani	Sex - Feminin	Numar persoane	146,00	156,00	141,00	137,00	155,00
Grupe de varsta - 70-74 ani	Sex - Total	Numar persoane	252,00	250,00	250,00	243,00	238,00
Grupe de varsta - 70-74 ani	Sex - Masculin	Numar persoane	111,00	103,00	101,00	103,00	105,00
Grupe de varsta - 70-74 ani	Sex - Feminin	Numar persoane	141,00	147,00	149,00	140,00	133,00
Grupe de varsta - 75-79 ani	Sex - Total	Numar persoane	199,00	188,00	184,00	189,00	183,00
Grupe de varsta - 75-79 ani	Sex - Masculin	Numar persoane	86,00	85,00	82,00	82,00	79,00
Grupe de varsta - 75-79 ani	Sex - Feminin	Numar persoane	113,00	103,00	102,00	107,00	104,00
Grupe de varsta - 80-84 ani	Sex - Total	Numar persoane	117,00	130,00	139,00	143,00	132,00
Grupe de varsta - 80-84 ani	Sex - Masculin	Numar persoane	41,00	50,00	54,00	54,00	57,00
Grupe de varsta - 80-84 ani	Sex - Feminin	Numar persoane	76,00	80,00	85,00	89,00	75,00
Grupe de varsta - 85 ani si peste	Sex - Total	Numar persoane	71,00	79,00	86,00	94,00	96,00
Grupe de varsta - 85 ani si peste	Sex - Masculin	Numar persoane	28,00	28,00	31,00	36,00	34,00
Grupe de varsta - 85 ani si peste	Sex - Feminin	Numar persoane	43,00	51,00	55,00	58,00	62,00

Sursa: INS, Direcția Regională de Statistică Bistrița-Năsăud, Fișa localității-Comuna Prundu Bîrgăului

Așa cum se vede din tabelul de mai sus, structura populației pe sexe este diferită față de cea generală a României, ponderea sexului feminin devansează ponderea sexului masculin:3204 masculin ;3320 feminin.

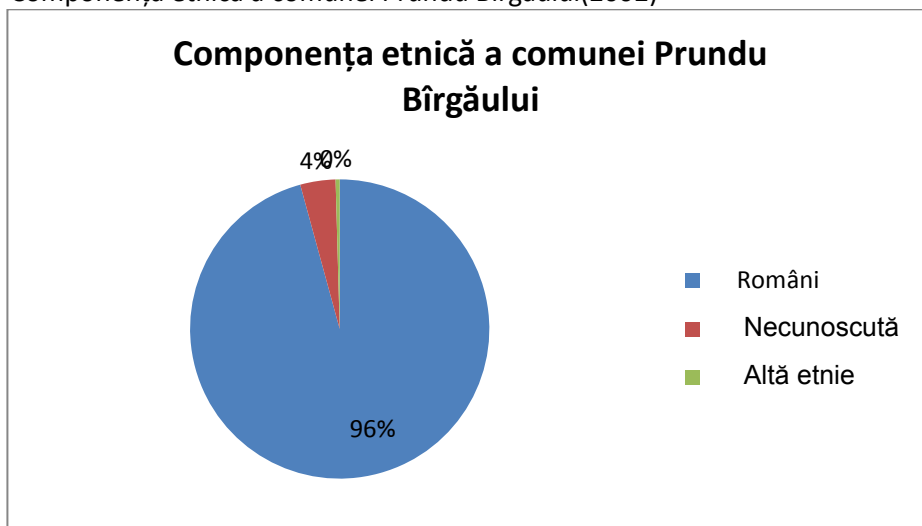
Populația comunei este formată din toate categoriile de vârstă, cu o tendință a tineretului de migrare spre centrele urbane regionale sau în străinătate, în speranța obținerii unui loc de muncă bine plătit și, eventual, a unor condiții mai bune de trai.

Cu toate acestea se observă că la nivelul anului 2014, în comuna Prundu Bîrgăului, grupa de vârstă a tinerilor (sub 40 de ani) reprezintă 51.47% din totalul populației. Grupa mijlocie de vârstă (40-65 de ani) reprezintă 34.22% din populație, în timp ce grupa vârstnicilor (peste 65 de ani) atinge procentul de 14,30% din total populație.

Componența etnică a comunei Prundu Bîrgăului(2002)

Componența etnică a comunei Prundu Bîrgăului(2002)

Români	95,73%
Necunoscută	3,81%
Altă etnie	0,44%

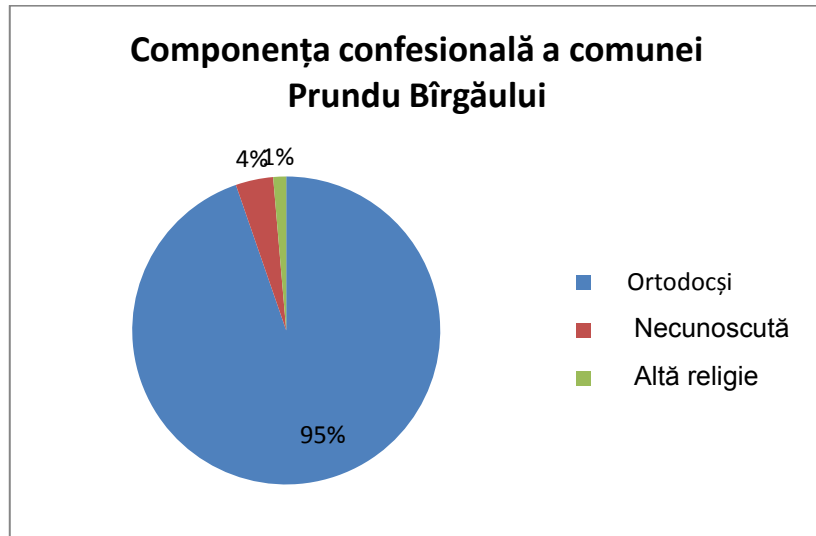
Sursa: INS, Direcția Regională de Statistică Bistrița-Năsăud, Fișa localității-Comuna Prundu Bîrgăului

Din punct de vedere confesional, majoritatea locuitorilor sunt ortodocși 94,69%, alta religie 2.36% respectiv necunoscuta 3.94%

Componența confesională a comunei Prundu Bîrgăului (2002)

Componența confesională a comunei Prundu Bîrgăului (2002)

Ortodocși	94,69%
Necunoscută	3,94%
Altă religie	1,36%

Sursa: INS, Direcția Regională de Statistică Bistrița-Năsăud, Fișa localității-Comuna Prundu Bîrgăului

Sănătatea populației

Durata medie de viață a locuitorilor județului Bistrița-Năsăud este de 74,56 ani, a șaptea cea mai ridicată la nivel național, apropiată de a locuitorilor din județe precum Vrancea sau Suceava, dar cu peste un an mai mică decât cea înregistrată în cazul locuitorilor capitalei. Direcția de evoluție este pozitivă, în urmă cu un deceniu durata medie de viață la nivelul județului fiind de 72,25 ani.

Bistrițenii trăiesc, în medie, cu aproape patru ani mai mult decât locuitorii județului Satu-Mare și cu peste doi ani și jumătate în plus față de cei din județul Tulcea, regiuni unde se găsesc persoanele cu cea mai scăzută speranță de viață din România.

Evoluția și structura forței de muncă

În contextul procesului de tranziție economică, piața muncii din România a suferit transformări semnificative sub aspectul volumului și structurii principalilor indicatori de forță de muncă. Acest proces s-a caracterizat prin reducerea populației active și a populației ocupate, prin menținerea la valori relativ constante a ratei șomajului. Criza financiară, declanșată în cea de a doua jumătate a anului 2008, a avut efecte asupra structurii forței de muncă, aducând concomitent cu reducerea populației ocupate o accentuare a fenomenului de șomaj.

România a ajuns la finalul anului trecut la o rată de ocupare a forței de muncă de aproape 60%. Acest deficit se datorează în primul rând lipsei personalului calificat și înalt calificat, dar și a numărului scăzut de locuri de muncă.

În regiunea Nord-Vest există mari discrepanțe în dezvoltarea economică a celor șase județe: cele din sudul și vestul regiunii (Satu-Mare, Cluj și Bihor) sunt mai industrializate și mai stabile economic decât cele din centrul și estul regiunii (Bistrița-Năsăud, Maramureș și Sălaj), unde evoluția din ultimii ani a dus la pierderea unor capacități concurențiale în mai multe ramuri industriale.

Zonele cu resurse importante aflate în declin industrial sunt: zona montană din nordul regiunii, zona Munților Apuseni și arii însemnate de pe teritoriul județelor Satu-Mare, Maramureș și Bistrița-Năsăud.

Acest fapt se datorează restructurărilor din domeniul minier care au condus la disponibilizări masive, încadrarea zonelor ca fiind defavorizate, interzicerea sectorului industriei neferoase datorită poluării, etc..

Pentru relansarea acestor zone sunt necesare investiții atât în infrastructură cât și în echipamente moderne de exploatare a resurselor.

Evoluția numărului de salariați în Comuna Prundu Bîrgăului

Forta de munca		2010	2011	2012	2013	2014
Numar mediu de salariați	Numar persoane	778,00	848,00	876,00	876,00	908,00
Agricultură, vânătoare și servicii anexe	Numar persoane	1,00			0,00	0,00
Silvicultură și exploatare forestieră	Numar persoane	55,00	55,00	49,00	48,00	49,00
Pescuitul și acvacultura	Numar persoane			0,00	3,00	1,00
Fabricarea articolelor de îmbrăcăminte	Numar persoane		0,00			
Prelucrarea lemnului, fabricarea produselor din lemn și plută, cu excepția mobilei; fabricarea articolelor din paie și din alte materiale vegetale împletite	Numar persoane	93,00	85,00	88,00	68,00	57,00
Fabricarea hârtiei și a produselor din hârtie	Numar persoane	22,00				
Industria construcțiilor metalice și a produselor din metal, exclusiv mașini, utilaje și instalații	Numar persoane	1,00	10,00	11,00	4,00	4,00
Colectarea, tratarea și eliminarea deșeurilor; activități de recuperare a materialelor reciclabile	Numar persoane	11,00	16,00	16,00	14,00	11,00
Construcții de clădiri	Numar persoane	10,00	16,00	13,00	14,00	11,00
Lucrări de geniu civil	Numar persoane	2,00	5,00	2,00	3,00	1,00
Lucrări speciale de construcții	Numar persoane	23,00	28,00	35,00	39,00	24,00
Comerț cu ridicata și cu amănuntul, întreținerea și repararea autovehiculelor și a motocicletelor	Numar persoane	1,00	0,00	0,00		1,00
Comerț cu ridicata cu excepția comerțului cu autovehicule și motociclete	Numar persoane	24,00	13,00	8,00	17,00	34,00
Comerț cu amănuntul, cu excepția autovehiculelor și motocicletelor	Numar persoane	116,00	120,00	123,00	118,00	113,00
Transporturi terestre și transporturi prin conducte	Numar persoane	7,00	7,00	7,00	13,00	27,00
Hoteluri și alte facilități de cazare	Numar persoane					1,00
Restaurante și alte activități de servicii de alimentație	Numar persoane	26,00	34,00	30,00	35,00	30,00
Tranzacții imobiliare	Numar persoane	1,00	1,00	1,00	1,00	2,00
Activități de arhitectură și inginerie; activități de testări și analiză tehnică	Numar persoane	1,00	1,00	3,00	4,00	5,00
Alte activități profesionale, științifice și tehnice	Numar persoane	1,00	1,00	1,00	1,00	2,00
Activități veterinare	Numar persoane	7,00	5,00	4,00	3,00	4,00
Activități de închiriere și leasing	Numar persoane		1,00			

Activități de peisagistică și servicii pentru clădiri	Numar persoane	4,00	1,00	1,00	1,00	
Învățământ	Numar persoane	3,00	3,00	3,00	2,00	
Reparații de calculatoare, de articole personale și de uz gospodăresc	Numar persoane	2,00	3,00	3,00	3,00	3,00
Alte activități de servicii	Numar persoane	1,00	1,00	3,00	3,00	2,00

Sursa: INS, Direcția Regională de Statistică Bistrița-Năsăud, Fișa localității-Comuna Prundu Bîrgăului

După cum se observă din tabelul de mai sus, ce prezintă numărul și evoluția din ultimii ani ai persoanelor angajate din comuna Prundu Bîrgăului, principalele activități la nivelul comunei sunt cele legate de silvicultură și prelucrarea lemnului, agricultură și creșterea animalelor.

Evoluția șomajului la nivelul Comunei Prundu Bîrgăului este prezentată în tabelul următor:

SOMERI		2010	2011	2012	2013	2014
Sex - Total	Numar persoane	114,00	80,00	86,00	67,00	58,00
Sex - Masculin	Numar persoane	60,00	27,00	39,00	29,00	27,00
Sex - Feminin	Numar persoane	54,00	53,00	47,00	38,00	31,00

Sursa: INS, Direcția Regională de Statistică Bistrița-Năsăud, Fișa localității-Comuna Prundu Bîrgăului

Modalitățile de înregistrare a șomajului, prin instituțiile responsabile, nu asigură o reflectare completă a fenomenului. Datele din tabelul de mai sus reflectă evoluția numărului de șomeri înregistrați la finele anilor, pe sexe. Privind acest aspect în raport cu evoluția numărului de angajați, se poate spune că se înregistrează o tendință de creștere a numărului de angajați și scăderea șomajului. Pe de altă parte, șomajul este mai scăzut în rândul forței de muncă feminine.

II.6.2 Evoluția populației și prognoze demografice

Conform previziunilor demografice, regiunea Nord-Vest se va confrunta în anii următori cu un proces de scădere și de îmbătrânire a populației, ceea ce ar putea determina dezechilibre majore pe piața de muncă. Pentru a preîntâmpina o astfel de evoluție este necesară implementarea unor politici de stimulare a mobilității teritoriale și profesionale a forței de muncă, în sensul creșterii adecvării calificărilor profesionale la cerințele aflate într-o tot mai rapidă schimbare pe piața muncii, printr-o ofertă de formare inițială mai largă și prin aplicarea de programe de formare profesională continuă.

Mediul rural este în primul rând expus unor evoluții negative legate de îmbătrânirea populației, situația precară a veniturilor salariale, părăsirea satelor în favoarea localităților urbane sau a muncii în străinătate. Diversificarea oportunităților de angajare și sursele alternative de venit, atât din sectorul agricol, cât și din cel neagricol, pot fi o sursă durabilă pentru nivelul de trai al comunităților mediului rural și pentru dezvoltarea economiei rurale.

Toate acestea, în relație cu resursele locale, potențialul valorificării inovative și sustenabile a acestora, duc la necesitatea dezvoltării unei economii rurale diversificate, cu măsuri care să implice întreaga comunitate și care să se bazeze pe educație, cunoaștere, abordarea participativă.

Privind evoluția previzibilă a populației comunei Prundu Bîrgăului, pe baza datelor statistice din tabelul de mai jos, se pot presupune următoarele categorii de scenarii:

- Scenariul optimist: gradul de accebitate fizică, oportunitățile de finanțare privind regenerarea mediului rural, parteneriatul în cadrul GAL FDRZ Birgau Calimani, potențialul turistic substanțial, vor încuraja stabilitatea populației tinere, creșterea demografică și regenerarea comunei;
- Scenariul pesimist: tendințele de îmbătrânire a populației, plecarea cu reședința și creșterea divorțialității vor conduce la scăderea dramatică a populației făcând imposibilă regenerarea economiei locale;

- Scenariul intermediar: pe fondul unei creșteri ușoare a populației corespunzătoare segmentelor 0-4 ani, 15-19 ani, 35-39 ani, 40-45 ani, precum și a unui grad de dependență care pare scăzut, în contextul general al menținerii unui volum relativ constant al populației, perspectivele evoluției populației par rezonabil optimiste. Desigur, aspectele demografice trebuie corelate cu planurile locale privind dezvoltarea, activarea parteneriatelor, a antreprenoriatului în dezvoltare, pe baza valorificării potențialului local etc..

Indicatori privind evoluția populației Comunei Prundu Bîrgăului

Indicator		2010	2011	2012	2013	2014
Născuți vii	Numar persoane	45,00	51,00	44,00	59,00	63,00
Nascuti vii cu resedinta obisnuita in Romania	Numar persoane			42,00	58,00	62,00
Nascuti morti	Numar persoane		2,00			
Decedați	Numar persoane	69,00	66,00	65,00	61,00	67,00
Decedati cu resedinta obisnuita in Romania	Numar persoane			64,00	60,00	66,00
Decedati sub 1 an	Numar persoane		1,00	1,00	1,00	
Decedati sub 1 an cu resedinta obisnuita in Romania	Numar persoane			1,00	1,00	
Casatorii	Numar	29,00	39,00	43,00	36,00	36,00
Divorturi	Numar	17,00	4,00	2,00	5,00	5,00
Stabiliri de resedinta	Numar persoane	46,00	30,00	29,00	34,00	32,00
Plecari cu resedinta	Numar persoane	69,00	56,00	50,00	57,00	46,00
Stabiliri cu domiciliul (inclusiv migratia externa)	Numar persoane	79,00	59,00	91,00	75,00	75,00
Plecari cu domiciliul (inclusiv migratia externa)	Numar persoane	120,00	91,00	112,00	133,00	112,00
Emigranti definitivi pe judete si localitati de plecare	Numar persoane		5,00	4,00	15,00	4,00
Imigranti definitivi pe judete si localitati de destinatie	Numar persoane	1,00			2,00	

Sursa: INS, Direcția Regională de Statistică Bistrița-Năsăud, Fișa localității-Comuna Prundu Bîrgăului

La nivelul Comunei Prundu Bîrgăului, pe lângă o relativă stabilitate a populației, se înregistrează și un echilibru între populația masculină și cea feminină, conducând la potențialul de a dezvolta oportunități egale pe piața de muncă.

Sistemul educativ și deschiderea locală către abordări inovative pot constitui baze de inițiere a unor proiecte comune cu licee tehnice, universități etc., privind:

- diversificarea profilului profesional,
- dezvoltarea antreprenoriatului,
- atragera de parteneri de la nivelul GAL FDRZ Birgau Calimani sau a altor parteneri relevanți,
- reținerea tinerilor în comună prin lansarea de afaceri mici cu resursele locale regenerabile și privind valorificarea cât mai înaltă a acestora, în principal,
- schimbul de experiență și transferul de cunoștințe privind meșteșugurile tradiționale,
- inițierea unor schimburi de experiență cu comune de aceeași factură din UE,
- implicarea persoanelor vârstnice potrivit cu experiența și posibilitățile concrete în inițierea de afaceri de familie etc..

II.6.3 Gospodăriile populației și fondul locativ

Comuna Prundu Bîrgăului are două localități componente: satul Prundu Bîrgăului care este reședința comunei și satul Susenii Bîrgăului, sat component al comunei. Evoluția fondului locativ, corespunzător evoluției populației prezentate anterior, este sintetizată în tabelul de mai jos.

Evoluția fondului de locuințe în Comuna Prundu Bîrgăului

Locuințe la sfârșitul anului		2010	2011	2012	2013	2014
Forme de proprietate - Total	Numar	2123,00	2317,00	2333,00	2344,00	2366,00
Forme de proprietate - Proprietate publica	Numar	39,00	50,00	51,00	51,00	51,00
Forme de proprietate - Proprietate privata	Numar	2084,00	2267,00	2282,00	2293,00	2315,00
Forme de proprietate - Total	Metri patrati arie desfasurata	92653,00	124151,00	125473,00	126982,00	129169,00
Forme de proprietate - Proprietate publica	Metri patrati arie desfasurata	1489,00	1563,00	1695,00	1695,00	1695,00
Forme de proprietate - Proprietate privata	Metri patrati arie desfasurata	91164,00	122588,00	123778,00	125287,00	127474,00

Sursa: INS, Direcția Regională de Statistică Bistrița-Năsăud, Fișa localității-Comuna Prundu Bîrgăului

Volumul de locuințe din comuna Prundu Bîrgăului însumează în prezent un număr de 2366 de locuințe.

Așa cum reiese din datele statistice din tabelul următor, numărul construcțiilor finalizate în ultimul an a crescut în comparație cu anii trecuți, perspectiva fiind una bună și pentru anii următori, dacă ținem seama de dinamica autorizațiilor de construire emise.

Evoluția numărului de construcții rezidențiale noi în Comuna Prundu Bîrgăului

Indicator			2010	2011	2012	2013	2014
Locuințe terminate în cursul anului, pe surse de finanțare	Surse de finanțare - Total	Numar	7,00	8,00	11,00	17,00	30,00
Locuințe terminate în cursul anului, pe surse de finanțare	Surse de finanțare - Din fonduri private	Numar	7,00	8,00	11,00	17,00	30,00
Locuințe terminate în cursul anului, pe surse de finanțare	Surse de finanțare - Din fondurile populației	Numar	7,00	8,00	11,00	17,00	30,00
Autorizații de construire eliberate pentru cladiri, pe tipuri de construcții	Categoriile de construcții - Cladiri rezidențiale (exclusiv cele pentru colectivități)	Numar	15,00	10,00	20,00	22,00	21,00
Autorizații de construire eliberate pentru cladiri, pe tipuri de construcții	Categoriile de construcții - Cladiri rezidențiale (exclusiv cele pentru colectivități)	Metri patrati suprafata utila	2231,00	1643,00	2575,00	2988,00	2698,00
Autorizații de construire eliberate pentru cladiri, pe tipuri de construcții	Categoriile de construcții - Cladiri rezidențiale pentru colectivități	Numar		1,00			1,00

Autorizații de construire eliberate pentru clădiri, pe tipuri de construcții	Categorii de construcții - Clădiri rezidențiale pentru colectivități	Metri patrati suprafata utila		56,00			139,00
Autorizații de construire eliberate pentru clădiri, pe tipuri de construcții	Categorii de construcții - Clădiri administrative	Numar		2,00			1,00
Autorizații de construire eliberate pentru clădiri, pe tipuri de construcții	Categorii de construcții - Clădiri administrative	Metri patrati suprafata utila		1159,00			473,00
Autorizații de construire eliberate pentru clădiri, pe tipuri de construcții	Categorii de construcții - Hoteluri și clădiri similare	Numar					3,00
Autorizații de construire eliberate pentru clădiri, pe tipuri de construcții	Categorii de construcții - Hoteluri și clădiri similare	Metri patrati suprafata utila					767,00
Autorizații de construire eliberate pentru clădiri, pe tipuri de construcții	Categorii de construcții - Clădiri pentru comerț cu ridicata și cu amanunțul	Numar		2,00			1,00
Autorizații de construire eliberate pentru clădiri, pe tipuri de construcții	Categorii de construcții - Clădiri pentru comerț cu ridicata și cu amanunțul	Metri patrati suprafata utila		152,00			443,00
Autorizații de construire eliberate pentru clădiri, pe tipuri de construcții	Categorii de construcții - Alte clădiri	Numar	2,00		3,00		7,00
Autorizații de construire eliberate pentru clădiri, pe tipuri de construcții	Categorii de construcții - Alte clădiri	Metri patrati suprafata utila	247,00		367,00		6064,00

Sursa: INS, Direcția Regională de Statistică Bistrița-Năsăud, Fișa localității-Comuna Prundu Bîrgăului

Încurajator este și faptul că s-a construit un hotel și se ridică, pe lângă locuințe, dotări cu alte destinații. Atât construirea de locuințe cât și de construcții cu alte destinații indică dorința de continuitate și stabilitate la nivelul comunității.

II.6.4 Viața comunității

Viața comunității locale se desfășoară în jurul activităților economice prezentate, preocupărilor locale, instituțiilor locale, grupurilor familiale și de interese comune, dar nu are organizații neguvernamentale.

Comunitățile Prundu Bîrgăului și Suseni Bîrgăului sunt organizate, potrivit intereselor și potențialului local de dezvoltare într-o largă suită de structuri neguvernamentale:

- **2 Asociații de crescători de animale(taurine și ovine)**
- **Asociații de dezvoltare**
 - Asociația Comunelor din România;
- **Asociații cu scopuri culturale**
 - Fundația Plaiurile Bîrgăului
- **Asociații sportive**
 - Asociația Sportivă ACS Heniu Prundu Bîrgăului;
- **Asociații filantropice**
 - Asociația Învierea Susenii Bîrgăului
- **Asociații de locatari**
 - 2 Asociații de locatari;

De asemenea, Comuna Prundu Bîrgăului activează în cadrul următoarelor alianțe zonale de mai mare anvergură:

- Afilierea în cadrul Grupului de Acțiune Locală FDRZ BIRGAU CALIMANI;
- Participarea ca membru în cadrul Asociației de Dezvoltare Intercomunitară constituită în vederea dezvoltării integrate a zonei turistice montane
- Participarea ca membru în cadrul Asociației de Dezvoltare Intercomunitară Apă-Canal Bistrița-Năsăud;
- Participarea ca membru în cadrul Asociației de Dezvoltare Intercomunitară Management Integrat a Deșeurilor Bistrița-Năsăud.
- Participarea ca membru în cadrul Asociației de dezvoltare intercomunitară Izvoarele Sieului;
- Participarea ca membru în cadrul Asociației de dezvoltare intercomunitară BIRGAUL;
- Participarea ca membru în cadrul Asociației de dezvoltare intercomunitară PRO BIRGAUL;

Pe lângă acestea, constituie **expresii remarcabile ale spiritului comunitar** evenimentele de tipul șezătorilor, activitățile și grupurile culturale care leagă peste timp membrii comunității cum este fanfara locală, acțiuni de solidaritate comunitară cum este claca, nemaivorbind de evenimentele culturale, religioase, economice care aduc împreună pe locuitorii comunei.

Liderii informali sunt aceia care conduc aceste grupuri tradiționale și de inițiativă, precum și activitățile specifice care ritmează viața comunității și asigură transferul tradiției și valorilor locale peste timp.

Personalitățile locale, fiii satului constituie modele pentru comunitatea locală.

Luând în considerare **bogăția culturii locale** și potențialul acesteia de a susține **marketingul local**, mesajele privind potențialul comunității către regiune, țară, către lume, ar putea fi utilizate instrumentele de finanțare europene pentru a consolida moștenirea culturală, a transfera noilor generații aceste comori și a promova în lume tezaurul local.

Nu în ultimul rând, ar fi utilă articularea patrimoniului cultural comunitar la domeniile economice pentru care cultura și identitatea locale sunt relevante, cum sunt turismul, meșteșugurile, producția de suveniruri, schimburile de experiență, educația nonformală, rețelele culturale de colaborare, traseele culturale etc..

II.7 Infrastructurile tehnice și serviciile publice aferente

II.7.1 Infrastructura și serviciile de transport local

Accesibilitatea și mobilitatea la nivel local și teritorial constituie un factor crucial cu impact în:

- dezvoltarea economică a comunei, reflectată în măsura în care este asigurat accesul la terenuri, la resursele materiale, la resursele umane, la piețele de desfacere etc;
- accesul comunității la locurile de muncă/ activitate, la servicii, dotări, instituții, recreere etc;
- accesibilitatea din perspectiva vizitatorilor, turiștilor, tranzitului de mărfuri și persoane etc;
- accesibilitatea integrată la nivelul zonei, GAL-ului, județului, regiunii etc..

Rețeaua de străzi și transportul public

Una din problemele focalizate permanent de autoritatea locală este îmbunătățirea drumurilor în interiorul localității; costurile ridicate ale investiției și limitările bugetului local constituie factori constrictivi în accesarea fondurilor de investiții în domeniu, din programe naționale și europene.

Pe de altă parte, s-au depus eforturi considerabile de către autoritățile locale, în parteneriat cu Consiliul Județean, pentru surmontarea dificultăților privind accesibilitatea locală, cu rezultate notabile.

Transportul public rutier privește accesibilitatea la nivel județean și interjudețean.

Accesibilitatea la rețeaua de transport feroviar

Accesul la rețeaua de transport CF are loc prin stațiile Susenii Bîrgăului și Prundu Bîrgăului ; această situație furnizează un pachet de motive în plus în susținerea păstrării stațiilor și a valorificării acestora sub mai multe aspecte:

- aria de deservire a stației și numărul populației deservite;
- categoriile de activități care necesită transport de persoane și de mărfuri;
- tendințele de creștere și diversificare a activităților de turism în zonă.

Spații pietonale și piste pentru biciclete

O contribuție semnificativă la creșterea mobilității locale și zonale ar putea-o avea dezvoltarea unei rețele de trasee pentru biciclete. O asemenea inițiativă servește atât accesibilitatea internă, accesibilitatea reciprocă între Prundu Bîrgăului și comunele învecinate, cât și regenerarea culturii transportului pe bicicletă.

Această ipoteză de lucru are în vedere, pe de altă parte și includerea într-o perspectivă mai largă, a acestei potențiale inițiative, anume în configurarea unei rețele adresate turismului ecologic și de aventură, în zonă.

II.7.2 Alimentarea cu apă și canalizarea

Alimentarea cu apă potabilă este un indicator al gradului de civilizație și de calitate a vieții. Comuna Prundu Bîrgăului beneficiază de racordare la rețeaua de alimentare cu apă potabilă. Evoluția dezvoltării rețelei de alimentare cu apă și canalizare în Comuna Prundu Bîrgăului este prezentată în tabelul următor:

Evoluția dezvoltării rețelei de alimentare cu apă și canalizare în Comuna Prundu Bîrgăului

4. Echiparea teritoriului			2010	2011	2012	2013	2014
Lungimea totală a rețelei simple de distribuție a apei potabile		Kilometri	23,30	23,30	23,70	27,70	28,60
Capacitatea instalațiilor de producere a apei potabile		Metri cubi pe zi	375,00	470,00			
Cantitatea de apă potabilă distribuită consumatorilor	Destinatia apei distribuite - Total	Mii metri cubi	135,00	169,00	161,00	156,00	158,00
Cantitatea de apă potabilă distribuită consumatorilor	Destinatia apei distribuite - Din care: pentru uz casnic	Mii metri cubi	87,00	97,00	108,00	110,00	108,00
Lungimea totală simplă a conductelor de canalizare		Kilometri	17,60	17,60	17,60	21,10	23,10

Sursa: INS, Direcția Regională de Statistică Bistrița-Năsăud, Fișa localității-Comuna Prundu Bîrgăului

În prezent, această rețea are o lungime de 28.6 km, fiind racordate peste 95% din gospodării.

În ceea ce privește sistemul centralizat de canalizare, deși acesta este o problemă la nivelul regiunii de dezvoltare Nord-Vest, cu stații de epurare învechite și capacități reduse, s-au făcut eforturi susținute în perioada de programare 2007-2013 la nivelul județului Bistrița-Năsăud. Master-planul Apă-Canal se finalizează ca primă etapă la nivelul anului 2015 și se va trece începând din 2016 la etapa a II-a a acestuia, în așa fel încât la nivelul anului 2020, peste 90% din populația județului să aibă acces la rețeaua de apă potabilă și peste 85% la rețeaua de canalizare.

În localitatea Prundu Bîrgăului există 23.10 km de rețea de canalizare, localitatea fiind în întregime deservită.

Comuna Prundu Bîrgăului este membră în cadrul Asociației Intercomunitare de Dezvoltare privind asigurarea Serviciilor de alimentare cu apă și canalizare la nivelul Județului Bistrița-Năsăud. Documentul cadru de implementare a serviciilor este Master Planul privind rețeaua și serviciile de alimentare cu apă și canalizare.

Implementarea Master Planului a parcurs o primă etapă la nivelul anului 2015 și se va trece începând din 2016 la etapa a II-a a acestuia, în așa fel încât la nivelul anului 2020, peste 90% din populația județului să aibă acces la rețeaua de apă potabilă și peste 85% la rețeaua de canalizare.

II.7.3 Alimentarea cu energie electrică

În comuna Prundu Bîrgăului alimentarea cu energie electrică se face din sistemul național.

Liniile aeriene de electricitate de joasă tensiune sunt executate cu conductori clasici montați pe stâlpi de beton amplasați pe traseul străzilor. Din LEA de joasă tensiune sunt executate bransamentele clădirilor de locuit tot cu conductori clasici.

Distribuția energiei de joasă tensiune asigură în prezent alimentarea cu energie electrică pentru toate obiectivele existente. Iluminatul public este realizat prin LEA de joasă tensiune montate pe stâlpii de beton ai rețelelor de joasă tensiune.

II.7.4 Asigurarea energiei termice

Având în vedere faptul că în comuna Prundu Bîrgăului nu există o rețea de distribuție a gazului metan, energia termică atât în gospodării cât și în instituțiile publice, se obține cu ajutorul combustibilului solid.

Există oportunitatea dezvoltării unor sisteme de producere a energiei termice din surse alternative, regenerabile – biomasa lemnoasă. O asemenea soluție ar face posibilă reducerea costurilor pentru încălzirea clădirilor și spațiilor publice, un mediu mai curat și o contribuție locală la îndeplinirea țintelor de mediu asumate de țara noastră în cadrul *Strategiei Europa 2020*.

În acest moment, ponderea clădirilor care beneficiază de încălzire cu centrală termică este mică în raport cu ponderea consumatorilor casnici care se încălzesc prin metoda tradițională, sobă pe lemne.

II.7.5 Telecomunicațiile

Rețeaua de telecomunicații cuprinde componenta de telefonie fixă și componenta de telefonie mobilă. Telefonie fixă deține o rețea dezvoltată cu abonați atât la nivelul instituțiilor publice, cât și al companiilor private și populației.

Telefonia mobilă și serviciile de internet câștigă teren permanent, astfel încât teritoriul Comunei Prundu Bîrgăului este acoperit și sub acest aspect. Serviciile de telefonie mobilă și comunicarea pe internet, prin modalitățile facile de utilizare, atrag o largă clientelă și asigură comunicarea în zone dificile pentru dezvoltarea telefoniei fixe. Furnizorii de servicii în acest domeniu, includ și distribuția de canale de televiziune în pachete atrăgătoare, oferind servicii complexe care fac parte din ce în ce mai mult dintr-o nouă calitate a vieții privind nevoile de comunicare și acces la informații. Se vorbește tot mai mult în acest sens, despre programe de furnizare gratuită a accesului la internet pentru comunitățile din zonele rurale, în special cele mai greu accesibile din punct de vedere al infrastructurii de transport.

II.7.6 Gospodărirea apelor

Rezervele de apă sunt cruciale pentru dezvoltarea așezărilor umane. Prevederile privind asigurarea calității, măsurile de protecție etc. derivă pe de o parte din calitatea apelor și, pe de altă parte, din modul în

care resursele de apă sunt exploatate decâtre comunitate și se relaționează cu alte funcțiuni ale localității. Astfel, aferent zonelor cu apă potabilă, ape minerale, lucrărilor și dotărilor privind sistemul de alimentare cu apă și canalizare, sunt prevăzute zone de protecție sanitară. Aceste prevederi se regăsesc atât în documentele privind managementul Bazinului Hidrografic Someș-Tisa, cât și în Planul Urbanistic General, Planul de Acțiune de Mediu, Planul de Management a Situațiilor de Urgență, planurile de prevenire a riscurilor etc.. Este necesar ca prevederile să fie corelate, articulate, în beneficiul managementului sustenabil al prețioaselor resurse de apă.

Principalul curs de apă care străbate comuna este râul Bistrita;

Potrivit Planului de Management al Bazinului Hidrografic Someș-Tisa, aferent teritoriului Județului Bistrița-Năsăud, respectiv comunei Prundu Bîrgăului, sunt prevăzute o suită de lucrări de prevenire a inundațiilor rezultate din topirea zăpezilor abundente, prin realizarea de îndiguiuri ale malurilor pe tronsoanele aflate sub risc.

II.7.7 Managementul deșeurilor

Comuna Prundu Bîrgăului face parte, ca membră, din Asociația de Dezvoltare Intercomunitară pentru Managementul Integrat al Deșeurilor, la nivelul Județului Bistrița-Năsăud.

La nivelul comunei au fost închise depozitele neconforme de deșeuri. Sunt amenajate puncte locale pentru colectarea selectivă a deșeurilor și se derulează serviciile aferente de transport, potrivit Regulamentului de Salubritate aprobat și asumat de către parteneri.

Ca măsură complementară, s-a implementat programul de conștientizare a publicului privind colectarea selectivă a deșeurilor.

II.8 Dotări și servicii publice

II.8.1 Educația

Educația este esențială în modelarea viitorului unei comunități, ea sporește șansele de a apropia viitorul de aspirațiile și nevoile membrilor acelei comunități.

Învățământul urmărește realizarea idealului educațional și contribuie la păstrarea identității comunitare și naționale.

La nivelul comunei Prundu Bîrgăului, potrivit nevoilor locale, învățământul este structurat în prezent pe 3 nivele: primar, gimnazial și liceal.

Corespunzător celor trei nivele de școlarizare, evoluția populației de vârstă școlară înscrisă la nivelele respective, se caracterizează prin:

- tendințe ușoare de scădere, corespunzător scăderii natalității și emigrării;
- eforturile susținute de a absolvi nivelul gimnazial;
- interesul crescut pentru accesarea nivelului preuniversitar de învățământ;
- interesul pentru educație, pentru confirmarea profesională sub acest aspect.

Evoluția populației școlare, pe nivele de învățământ, în Comuna Prundu Bîrgăului

8. Învățământ			2010	2011	2012	2013	2014
Populația școlară, pe niveluri de educație	Niveluri de instruire - Total	Numar persoane	1564,00	1493,00	1476,00	1317,00	1284,00

Populația școlară, pe niveluri de educație	Niveluri de instruire - Copii înscriși în grădinite	Numar persoane	248,00	240,00	179,00	173,00	169,00
Populația școlară, pe niveluri de educație	Niveluri de instruire - Elevi înscriși în învățământul preuniversitar	Numar persoane	1316,00	1253,00	1297,00	1144,00	1115,00
Populația școlară, pe niveluri de educație	Niveluri de instruire - Elevi înscriși în învățământul primar și gimnazial (inclusiv învățământul special)	Numar persoane	629,00	596,00	652,00	625,00	617,00
Populația școlară, pe niveluri de educație	Niveluri de instruire - Elevi înscriși în învățământul primar (inclusiv învățământul special)	Numar persoane	290,00	271,00	314,00	289,00	292,00
Populația școlară, pe niveluri de educație	Niveluri de instruire - Elevi înscriși în învățământul gimnazial (inclusiv învățământul special)	Numar persoane	339,00	325,00	338,00	336,00	325,00
Populația școlară, pe niveluri de educație	Niveluri de instruire - Elevi înscriși în învățământul primar și gimnazial	Numar persoane				625,00	617,00
Populația școlară, pe niveluri de educație	Niveluri de instruire - Elevi înscriși în învățământul primar	Numar persoane				289,00	292,00
Populația școlară, pe niveluri de educație	Niveluri de instruire - Elevi înscriși în învățământul gimnazial	Numar persoane				336,00	325,00
Populația școlară, pe niveluri de educație	Niveluri de instruire - Elevi înscriși în învățământul liceal	Numar persoane	643,00	595,00	552,00	423,00	428,00
Populația școlară, pe niveluri de educație	Niveluri de instruire - Elevi înscriși în învățământul profesional și de ucenici	Numar persoane	44,00	62,00	93,00	96,00	70,00

Sursa: INS, Direcția Regională de Statistică Bistrița-Năsăud, Fișa localității-Comuna Prundu Bîrgăului

Personalul didactic înregistrează o scădere în intervalul 2011-2014, reflectând scăderea numărului de elevi aferent nivelelor de învățământ menționate, așa cum se poate observa din evoluția valorii indicatorilor statistici din tabelul următor:

Evoluția personalului didactic, pe nivele de învățământ, în Comuna Prundu Bîrgăului

Invatamint			2010	2011	2012	2013	2014
Personalul didactic, pe niveluri de educație	Niveluri de instruire - Total	Numar persoane	76,00	86,00	82,00	73,00	70,00
Personalul didactic, pe niveluri de educație	Niveluri de instruire - Invatamant prescolar	Numar persoane	13,00	13,00	10,00	10,00	10,00
Personalul didactic, pe niveluri de educație	Niveluri de instruire - Invatamant primar și gimnazial (inclusiv învățământul special)	Numar persoane	34,00	39,00	36,00	32,00	30,00
Personalul didactic, pe niveluri de educație	Niveluri de instruire - Invatamant primar (inclusiv învățământul special)	Numar persoane	13,00	16,00	15,00	10,00	10,00

Personalul didactic, pe niveluri de educație	Niveluri de instruire - Invatamant gimnazial (inclusiv invatamantul special)	Numar persoane	21,00	23,00	21,00	22,00	20,00
Personalul didactic, pe niveluri de educație	Niveluri de instruire - Invatamant primar si gimnazial	Numar persoane				32,00	30,00
Personalul didactic, pe niveluri de educație	Niveluri de instruire - Invatamant primar	Numar persoane				10,00	10,00
Personalul didactic, pe niveluri de educație	Niveluri de instruire - Invatamant gimnazial	Numar persoane				22,00	20,00
Personalul didactic, pe niveluri de educație	Niveluri de instruire - Invatamant liceal	Numar persoane	29,00	34,00	36,00	31,00	30,00

Sursa: INS, Direcția Regională de Statistică Bistrița-Năsăud, Fișa localității-Comuna Prundu Bîrgăului

Formarea profesională

Pregătirea profesională este definită ca fiind procesul de instruire, pe parcursul căruia participanții dobândesc cunoștințe teoretice și practice necesare desfășurării activităților prezente.

Obiectivele pregătirii profesionale pot fi constituite din:

- Perfecționarea capacității de rezolvare a problemelor;
- Efectuarea unor lucrări specifice;
- Rezolvarea unor sarcini noi;
- Îmbunătățirea capacității de comunicare;
- Pregătirea unor schimbări.

Formarea profesională este o măsură activă definitivă pentru dezvoltarea persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă, odată absolvite cursurile de formare profesională, șansele de integrare sau reintegrare pe piața muncii cresc.

Pentru formarea unei forțe de muncă înalt calificate este absolut necesară asigurarea dezvoltării regiunii, este esențială buna funcționare a instituțiilor de învățământ din comună, dar și a celor din județele cele mai apropiate, acolo unde tinerii merg la studiile liceale.

Conform datelor furnizate de Agenția Națională pentru Calificări, în Regiunea Nord-Vest, la nivelul anului 2014 au fost identificate 988 de centre de formare profesională cu acreditare. La nivelul județului Bistrița-Năsăud există un număr de 69 de asemenea centre de formare profesională.

II.8.2 Sănătatea

Organizația Mondială a Sănătății definește starea de sănătate ca fiind o stare completă de bine la nivel fizic, mintal și social și nu doar simpla absență a bolii sau a infirmității.

În comuna Prundu Bîrgăului funcționează 3 cabinete medicale de familie în cadrul cărora își desfășoară activitatea 3 medici și 3 asistente. De asemenea există 5 cabinete stomatologice deservite de medici stomatologi. Atât cabinetele de medicină de familie, cât și cele stomatologice sunt în proprietate privată. În același regim funcționează pe raza comunei și trei farmacii.

Serviciile medicale de calitate sunt vitale pentru întreaga comunitate, acestea având rolul de a îmbunătăți condiția fizică și capacitatea de muncă a locuitorilor comunei.

Indicatorii care reflectă infrastructura sanitară din comuna Prundu Bîrgăului sunt redați în următorul tabel:

Evoluția serviciilor de sănătate publică în Comuna Prundu Bîrgăului

Ocrotirea sanatatii			2010	2011	2012	2013	2014
Categoriile de unitati sanitare - Unitati medico-sociale	Forme de proprietate - Total	Numar	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Categoriile de unitati sanitare - Unitati medico-sociale	Forme de proprietate - Proprietate publica	Numar	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Categoriile de unitati sanitare - Cabinete medicale de familie	Forme de proprietate - Total	Numar	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00
Categoriile de unitati sanitare - Cabinete medicale de familie	Forme de proprietate - Proprietate publica	Numar	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00
Categoriile de unitati sanitare - Cabinete stomatologice	Forme de proprietate - Total	Numar	2,00	2,00	4,00	5,00	5,00
Categoriile de unitati sanitare - Cabinete stomatologice	Forme de proprietate - Proprietate publica	Numar	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Categoriile de unitati sanitare - Cabinete stomatologice	Forme de proprietate - Proprietate privata	Numar	1,00	1,00	3,00	4,00	4,00
Categoriile de unitati sanitare - Farmacii	Forme de proprietate - Total	Numar	2,00	3,00	2,00	2,00	3,00
Categoriile de unitati sanitare - Farmacii	Forme de proprietate - Proprietate privata	Numar	2,00	3,00	2,00	2,00	3,00
Categoriile de unitati sanitare - In unitati medico-sociale	Forme de proprietate - Proprietate publica	Numar	31,00	31,00	31,00	31,00	31,00

Sursa: INS, Direcția Regională de Statistică Bistrița-Năsăud, Fișa localității-Comuna Prundu Bîrgăului

Privind volumul personalului tehnic și de specialitate angrenat în serviciile de sănătate publică, acesta cunoaște o creștere lentă în sfera serviciilor asigurate de firme private, după cum se observă în situațiile statistice disponibile în domeniu.

Situația personalului în domeniul serviciilor de sănătate publică, în Comuna Prundu Bîrgăului

Ocrotirea sanatatii			2010	2011	2012	2013	2014
Categoriile de cadre medico-sanitare - Medici	Forme de proprietate - Proprietate publica	Numar persoane	3,00	3,00	3,00	3,00	4,00
Categoriile de cadre medico-sanitare - Din total medici: medici de familie	Forme de proprietate - Proprietate publica	Numar persoane	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00
Categoriile de cadre medico-sanitare - Stomatologi	Forme de proprietate - Proprietate publica	Numar persoane	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Categoriile de cadre medico-sanitare - Stomatologi	Forme de proprietate - Proprietate privata	Numar persoane	1,00	1,00	3,00	4,00	3,00
Categoriile de cadre medico-sanitare - Farmacisti	Forme de proprietate - Proprietate privata	Numar persoane	2,00	3,00	2,00	2,00	3,00

Categorii de cadre medico-sanitare - Personal sanitar mediu	Forme de proprietate - Proprietate publica	Numar persoane	3,00	3,00	4,00	3,00	8,00
Categorii de cadre medico-sanitare - Personal sanitar mediu	Forme de proprietate - Proprietate privata	Numar persoane	4,00	4,00	7,00	3,00	7,00

Sursa: INS, Direcția Regională de Statistică Bistrița-Năsăud, Fișa localității-Comuna Prundu Bîrgăului

O cerință importantă din partea comunității este asigurarea unui nivel mai ridicat al serviciilor medicale cu gratuitate, în special în beneficiul segmentelor de populație vulnerabile (copii, cazuri sociale, vârstnici).

Centrul medico-social de la Susenii Bârgăului, înființat în 2007 și reabilitat cu circa patru milioane de lei bani europeni, guvernamentali și de la bugetul comunei Prundu Bârgăului, este o adevărată bijuterie în care oameni în vârstă și bolnavi își găsesc alinarea suferințelor. Construcția efectivă a început în 29 iunie și în 31 decembrie 2015 s-a terminat lucrarea. S-au investit în jur de 4 milioane de lei, majoritatea finanțării, 85%, a venit de la Comunitatea Europeană, 13% a alocat Guvernul României și 2% a reprezentat finanțarea proprie”, a declarat pentru Timp Online directorul Centrului medico-social de la Susenii Bârgăului, Gabriel Bruj. Cu banii prevăzuți în proiect, s-au amenajat 30 de saloane cu o capacitate de minim 60 de persoane.

II.8.3 Dotări și servicii în domeniile culturii și cultelor

Patrimoniul cultural

Patrimoniul cultural se structurează în două mari categorii: patrimoniu cultural material (monumente, situri etc) și imaterial (tradiții, obiceiuri, evenimente, personalități etc).

- **Obiectivele de patrimoniu cultural material**

Cele mai importante obiective de patrimoniu cultural material sunt:

- Monumentul Eroilor – este amplasat în centru satului Prundu Bîrgăului, ridicat în cinstea eroilor căzuți în cele două războaie mondiale.
- Troița de pe Strada Martirilor este un monument închinat celor 7 persoane ucise în septembrie 1944, de către trupele maghiare în retragere.

- **Biserica parohiala ortodoxa** din comuna Prundu Bîrgăului

Biserica cu hramul "Sfântul Nicolae" din comuna Prundu-Bîrgăului, județul Bistrița-Năsăud, a fost construită în anul 1837 prin contribuția benevolă a populației și cu ajutorul "fondurilor grănicerești", după mărturiile credincioșilor și a inscripției care se găsește pe fațada locașului de cult și care menționează: „construită în 1837, renovată în 1879, zugrăvită în exterior în 1973”. Nu se cunosc nici meșterul, nici zugravul, care au lucrat acum mai bine de 170 de ani la ridicarea și pictarea bisericii. După mărturiile bătrânilor satului, înainte de construirea bisericii de zid se afla o bisericuță pe "Secu", despre care se spune că a fost construită la începutul secolului al XVIII -lea de câteva familii creștine din sat și cu ajutor primit din Moldova. Urmele acestei bisericuțe din lemn (piciorul sfântului altar) se pot vedea și astăzi în cimitirul "Ilea".

În timpul primului război mondial trupele ungurești au devastat biserica, au distrus arhivele și au luat obiectele de valoare și cele două clopote din turn. În 1921 s-au cumpărat două clopote cu contribuția credincioșilor. Pictura a fost refăcută în anul 1946, de către profesorul Constantinescu din Cluj, în tempera, în stil bizantin. După zugrăvirea exterioară din 1973, biserica a fost sfințită de episcopul de Cluj, Teofil Herineanu. În perioada 2000-2007 s-au realizat la biserică o serie de lucrări de renovare. Cea mai importantă a fost refacerea picturii în stil bizantin executată de pictorul Dan Ivanovici din București. Slujba de resfințire a bisericii a fost oficiată în luna septembrie a anului 2007, de către vrednicul de pomenire Mitropolitul Bartolomeu.

- **Biserica ortodoxa Susenii Bîrgăului** construita între anii 1898-1899, cu hramul „Înălțarea Domnului “

- **Obiectivele de patrimoniu cultural imaterial**

În spațiul rural, de obicei cultura este reprezentată prin intermediul bisericilor, caminelor la culturale, punindu-se accent pe promovarea culturii și obiceiurilor tradiționale.

Blaga spunea că "vesnicia s-a născut la sat" fiindcă în sat se deapănă toate frumusețile universului rural, se nasc și mor idei ale necuprinsului.

Credința, datinile și obiceiurile localnicilor au coagulat în secole zestrea folclorică a comunității rodnene.

Comuna Prundu Bîrgăului este spațiul unor tradiții culturale și folclorice, care prin bogăția și frumusețea lor au stârnit de-a lungul timpului interesul unor personalități marcante din domeniul cultural care le-au promovat și onorat.

În Prundu Bîrgăului funcționează Fundația Culturală "Valea Bîrgăului" a cărei activitate mai importantă este organizarea Simpozionului Cultural al Văii Bîrgăului, manifestare tradițională începută în anul 1971 și

realizată fără întrerupere. În activitatea sa, această fundație cercetează trecutul istoric al Văii, obiceiurile, tradițiile, face propuneri de viitor.

La Prundu Bîrgăului există o bogată viață culturală. Ansamblul "Plaiurile Bîrgăului" și "Datina" al Căminului Cultural, fiind cele care valorifică creația populară locală

Următoarele obiective de patrimoniu cultural imaterial conferă o identitate specială Comunei Prundu Bîrgăului:

- Meștesugurile tradiționale: pădurăritul, păstoritul, țesutul la război, cazanele cu tuica, cusutul;
- Portul, care este felul tradițional de îmbracaminte; costumele tradiționale sunt îmbracate la sărbători și la evenimente speciale;
- Dansurile populare;
- Piese folclorice specifice – Baladele;
- Formații folclorice;
- Obiceiurile de Paști;
- Obiceiurile de Crăciun și de Anul Nou: Colindatul, Plugușorul, Alduitul;
- Obiceiurile de nunți: Druște, chemători, stegari călări, legatului drumului, strânsul în colac, datul găinii ;
- Teatrul popular: Alaiul nunților de pe Bîrgău , care se desfășoară în fiecare iarnă, locul de întâlnire fiind prin rotație fiecare sat bîrgăuan care se întrece în organizare;
- Evenimentele se grupează în următoarele categorii:
 - *Evenimente religioase*
 - Evenimente religioase legate de celebrarea sfinților și momentelor importante din istoria anului religios;
 - Evenimente religioase din viața familială;
 - Evenimente religioase din viața economică tradițională: semănatul, culesul etc..
 - Ritualuri cum sunt: descantatul, colindatul, plugușorul, alduitul, cununa graului;
 - Cântece rituale la evenimentele membrilor comunității, de-a lungul vieții, în legătură cu nașterea, căsătoria, moartea, momentele importante pentru economia rurală, evenimente sociale și religioase etc.: doina de dor și instrainare, zicale și strigături, colinda mioritică, blestemul, bocetele, descantecul, epistola versificată;
 - *Evenimente laice*
 - Obiceiuri care țin de diverse activități economice: agricultura, silvicultura, păstoritul etc;
 - Târgurile legate de activitățile economice locale;
 - Șezătorile, care încep după terminarea lucrului pe câmp, neavând decât rar data fixă, și se țin cu unele excepții până la începutul muncilor de primăvară. Șezătorile au loc în fiecare seară, în afara serilor de Sămbătă, Duminică și cele care preced diversele sărbători;
 - Clăcile, forme de înajutorare practicate în mai multe domenii de activitate;
 - Zilele comunei Prundu Bîrgăului, celebrate anual în luna August; sărbătoarea este legată de aniversarea primei atestări documentare a comunei, participă oameni din toată zona geografică, bun prilej de întâlnire pentru membrii comunității locale cu fiii satului, factorii de decizie locali și ai administrației județului, artiști locali și din zonă;
 - Festivalul Usturoiului

Personalități birgăuane

Dintre personalitățile comunei, oameni de cultură și artă care au lăsat amprente adânci în evoluția comunității birgăuane, trebuie amintiți:

Printre cetățenii de onoare amintim:

- învățătorul – director al școlii - Ilarion Bozga;
- farmacistul și pomologul renume european premiat de mai multe academii din Europa - Albert Wachsmann;
- artistul întemeietor al Operei române din Cluj – Constantin Pavel;
- profesorul director – Ioan Cernucan;
- profesorul – director – Traian Bălan;
- profesorul Teodor Vrașmaș;
- medicul - Ștefan Vlad;
- poetul Aurel Rău;
- medicul Francisc Payer;
- scriitorul Traian Jacota – Birgau;
- profesorul director – Matei Albu;
- profesorul scriitor – George Vasile Rațiu.

Dotări și servicii publice de cultură

În Comuna Prundu Bîrgăului, activitățile culturale se desfășoară în prezent 3 biblioteci publice, și 2 Cămine culturale.

Activitatea acestor dotări este surprinsă în parte în indicatorii statistici din tabelul următor:

Cultura si arta		2010	2011	2012	2013	2014
Categorii de biblioteci - Total	Numar	3,00	3,00	3,00	4,00	3,00
Categorii de biblioteci - Publice	Numar	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Volume existente în biblioteci	Numar		36618,00	46216,00	50082,00	46506,00
Volume eliberate	Numar		6654,00	9350,00	8691	9008,00
Cititori activi la biblioteci	Numar persoane		1325,00	1412,00	1294,00	1444,00
Personalul angajat din biblioteci	Numar persoane		1,00	1,00	2,00	1,00

Sursa: INS, Direcția Regională de Statistică Bistrița-Năsăud, Fișa localității-Comuna Prundu Bîrgăului

Dotări și servicii în domeniul cultelor

În spațiul rural, reperele culturale cele mai substanțiale ca istorie și conținut, sunt lăcașurile de cult, care susțin componenta spirituală și căminele culturale care transferă din generație în generație, obiceiurile, tradițiile.

II.8.4 Petrecerea timpului liber

Pentru timpul liber, membrii comunității locale au următoarele categorii de posibilități:

- Lectură și explorare pe internet în cadrul celor trei biblioteci;
- Participarea în cadrul activităților culturale de la Căminele Culturale;
- Drumeții scurte în Parcul Național Munții Rodnei;
- Drumeții pe cai;

- Evenimente locale diverse, șezători.

Viața culturală a comunei, așa cum o indică și numeroasele evenimente pe care le păstrează în calendarul anual cultural și spiritual, este bogată și densă în semnificații. Activitățile culturale se desfășoară în Căminul cultural, în biserici, etc., activități desfășurate de către școlile din comună, sub coordonarea dascălilor sau a preoților.

Activitățile sportive se bucură de asemenea de o largă participare a tinerilor în competiții, concursuri, diverse întreceri.

Primăria este interesată să exploreze posibilitatea diversificării dotărilor de petrecere a timpului liber cu amenajări cum ar fi: un AQUA PARK, terenuri de joacă pentru copii, Sali de Sport.

II.9 Dezvoltarea cadrului construit

Dezvoltarea cadrului construit este planificată prin Planul Urbanistic General (PUG) și Regulamentul Local de Urbanism (RLU). Acest document pune strategia de dezvoltare a Comunei Prundu Bîrgăului în dimensiunea teritorială a fiecărui sector de activitate și a fiecărui aspect relevant pentru dezvoltarea localității. Împreună cu planurile urbanistice zonale, intercomunale etc. și cu Planul de Amenajare a Teritoriului Județului Bistrița-Năsăud (PATJ Bistrița-Năsăud), PUG și RLU articulează potențialul capitalului teritorial la mai multe nivele, cu scopul de a pune în valoare și a mobiliza în circuitul teritorial potențialul Comunei Prundu Bîrgăului.

Documentațiile de urbanism se referă la localitățile (urbane și) rurale și stabilesc reguli ce se aplică direct asupra terenurilor și condițiile de ocupare din localităților și părților din acestea până la nivelul parcelelor cadastrale reglementează utilizarea a acestora cu construcții.

Cadrul legal general este dat de:

- Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul cu modificările și completările ulterioare: art. 46 și art. 46¹, 48¹ art. 49;
- Ordinul MLPAT nr.13N/ 1999 - metodologia de elaborare și conținutul cadru al PUG și RLU;
- Ordinul MAI/ANCPI nr. 108/2010 privind aprobarea regulamentului de avizare, verificare și recepție a lucrărilor de specialitate din domeniul cadastrului, geodeziei, topografiei, fotogrametriei și cartografiei;
- Ordinul MDRT nr. 2701/2010 pentru aprobarea Metodologiei de informare și consultare a publicului cu privire la elaborarea sau revizuirea planurilor de amenajarea teritoriului și urbanism (P.A.T.U.).

II.9.1 Structura localității pe sate componente

Comuna Prundu Bîrgăului este formată din localitatea Prundu Bîrgăului, care deține rolul de reședință de comună și localitatea Susenii Bîrgăului, cu rol de sat component. Cele două sate sunt situate de-a lungul Văii Bistritei Ardelene și întrunesc caracteristicile satelor de munte, respectiv:

- Dezvoltarea cadrului construit de-a lungul văilor Bistritei Ardelene și afluenților;
- Concentrarea fondului construit pe traseele infrastructurii de transport rutier;
- Vulnerabilizarea zonei fostei vetre a satului prin migrarea spre infrastructura majoră de transport, ca soluție facilă și ieftină de racordare a construcțiilor la infrastructura tehnică de transport și utilități;
- Crearea de coridoare construite în detrimentul spațiilor publice la nivelul comunei;
- Organizare funcțională care concentrează dotările de servicii în zona centrală și pe cele economice, de producție, în zonele limitrofe și în corpuri izolate, în extravilan;

- Păstrarea majorității fondului construit tradițional asupra căruia s-a intervenit în timp cu modificări necontrolate care distorsionează caracterul arhitectural și urbanistic tradițional.

Vedere aeriană asupra satului Prundu Bîrgăului, reședința de comună, Sursa: Google Maps

O comparație sumară, în condițiile în care reactualizarea PUG nu se află într-o etapă avansată, este prezentată în tabelul următor:

Aspecte caracteristice	Satul Prundu Bîrgăului	Satul Susenii Birgaului
Structura generală a dezvoltării fizice	Tentaculară, pe axele văii Bistritei Ardelene cu afluenții săi și a drumurilor de acces	Tentaculară, pe axele văii Bistritei Ardelene cu afluenții săi și a drumurilor de acces
Parcelarul	Perpendicular pe axele de transport și ale străzilor locale	Perpendicular pe axele de transport și ale străzilor locale
Dezvoltarea zonei centrale	Multifuncțională, cu spații publice	Multifuncțională, cu spații publice
Zonificare – caracteristici generale	Coexistența zonelor funcționale <ul style="list-style-type: none"> • Zona centrală a satului/comunei • Zone de locuire • Zone de producție 	Coexistența zonelor funcționale <ul style="list-style-type: none"> • Zona centrală a satului • Zone de locuire • Zone de producție

Aspecte caracteristice	Satul Prundu Bîrgăului	Satul Susenii Birgaului
	<ul style="list-style-type: none"> • Zona haltei CF, • Zone de activități/ culturi agricole • Zone verzi amenajate și zone verzi care necesită amenajare • Zonă colectare deșeuri menajere • Zone de dotări: educație, sănătate, cultură, culte, sport, servicii etc 	<ul style="list-style-type: none"> • Zone de transport feroviar • Zone de activități/ culturi agricole • Zone verzi care necesită amenajare • Zone de dotări: educație, sănătate, culte, servicii etc
Monumente istorice	<ul style="list-style-type: none"> • Ansamblul bisericii parohiale ortodoxe 	<ul style="list-style-type: none"> • Ansamblul bisericii parohiale ortodoxe
Caracterul arhitecturii locale	Alienat în mare parte de intervențiile ulterioare de modernizare a locuințelor și de caracterul confuz al stilului noilor construcții	Alienat în mare parte de intervențiile ulterioare de modernizare a locuințelor
Riscuri naturale	<ul style="list-style-type: none"> • Inundații rezolvate prin indiguiri maluri • Înzăpeziri • Incendii în zonele împădurite 	<ul style="list-style-type: none"> • Inundații rezolvate prin indiguiri maluri • Înzăpeziri • Incendii în zonele împădurite
Tendențe în dezvoltare	Presiuni pentru extinderea intravilanului	Presiuni pentru extinderea intravilanului
Zone de dezvoltare	<ul style="list-style-type: none"> • Limitări din cauza lipsei de resurse de teren în proprietatea municipală 	Limitări din cauza lipsei de resurse de teren în proprietatea municipală
Dezvoltarea sustenabilă în raport cu cadrul natural	Sunt necesare măsuri de valorificare a cadrului construit în armonie cu cel natural	Sunt necesare măsuri de valorificare a cadrului construit în armonie cu cel natural

În prezent, Comuna Prundu Bîrgăului a contractat elaborarea Planului Urbanistic General și a Regulamentului Local de Urbanism. În cadrul acestui proces, urmează să integreze prevederile strategiei de față în vederea identificării zonelor prioritare de intervenție și a proiectelor prioritare aferente, în vederea pregătirii acestora pentru fundamentarea solicitărilor de finanțare din diverse surse eligibile.

II.9.2 Transferul direcțiilor strategice de dezvoltare în cadrul PUG și RLU

Planul urbanistic general are atât caracter director și strategic, cât și caracter de reglementare și reprezintă principalul instrument de planificare operațională, constituind baza legală pentru realizarea programelor și acțiunilor de dezvoltare. Fiecare unitate administrativ-teritorială trebuie să își actualizeze la maximum 10 ani Planul urbanistic general în funcție de evoluția previzibilă a factorilor sociali, geografici, economici, culturali și a necesităților locale.

Planul urbanistic general cuprinde reglementări pe termen scurt, la nivelul întregii unități administrativ-teritoriale de bază, cu privire la:

- a) stabilirea și delimitarea teritoriului intravilan în relație cu teritoriul administrativ al localității;
- b) stabilirea modului de utilizare a terenurilor din intravilan;
- c) zonificarea funcțională în corelație cu organizarea rețelei de circulație;
- d) delimitarea zonelor afectate de servituți publice;
- e) modernizarea și dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare;

- f) stabilirea zonelor protejate și de protecție a monumentelor istorice și a siturilor arheologice reperate;
- f¹) zonele care au instituite un regim special de protecție prevăzut în legislația în vigoare;
- g) formele de proprietate și circulația juridică a terenurilor;
- h) precizarea condițiilor de amplasare și conformare a volumelor construite, amenajate și plantate;
- i) zonele de risc natural delimitate și declarate astfel, conform legii, precum și la măsurile specifice privind prevenirea și atenuarea riscurilor, utilizarea terenurilor și realizarea construcțiilor în aceste zone;
- j) zone de risc datorate unor depozități istorice de deșeuri.

Planul urbanistic general cuprinde prevederi pe termen mediu și lung cu privire la:

- a) evoluția în perspectivă a localității;
- b) direcțiile de dezvoltare funcțională în teritoriu;
- c) traseele coridoarelor de circulație și de echipare prevăzute în planurile de amenajare a teritoriului național, zonal și județean;
- d) zonele de risc natural delimitate și declarate astfel, conform legii, precum și la măsurile specifice privind prevenirea și atenuarea riscurilor, utilizarea terenurilor și realizarea construcțiilor în aceste zone;
- e) lista principalelor proiecte de dezvoltare și restructurare;
- f) stabilirea și delimitarea zonelor cu interdicție temporară și definitivă de construire;

Planul urbanistic general se elaborează în baza strategiei de dezvoltare a localității și se corelează cu bugetul și programele de investiții publice ale localității, în vederea implementării prevederilor obiectivelor de utilitate publică.

Prin Planul urbanistic general se identifică zone pentru care se pot institui reglementări ce nu pot fi modificate prin planuri urbanistice zonale sau planuri urbanistice de detaliu și de la care nu se pot acorda derogări. Aceste reglementări se formulează cu claritate în Regulamentul local de urbanism aferent Planului urbanistic general și se aplică în mod obligatoriu zonelor asupra cărora este instituit un regim special de protecție prevăzut în legislația în vigoare.

II.9.3 Studiile de fundamentare tehnică a PUG și RLU

Conținutul studiilor de fundamentare este stabilit prin metodologii de elaborare. Pentru toate categoriile de studii de fundamentare, demersul elaborării va fi structurat astfel:

- a. delimitarea obiectului studiat;
- b. analiza critică a situației existente cu evidențierea aspectelor cauzale și areale ale disfuncționalităților;
- c. evidențierea disfuncționalităților;
- d. propuneri de eliminare/diminuare a disfuncționalităților cu specificarea efectelor scontate și a măsurilor necesare a fi luate; priorităților de intervenție.

Astfel, PUG se va sprijini pe următoarele categorii de studii de fundamentare:

- a. Actualizarea suportului topografic, care va conține
 - Coordonatele limitei intravilanului actual;
 - Coordonatele limitei intravilanului propus;
 - Coordonatele limitei teritoriului administrativ existent;
- b. Studiul geotehnic (hartile de hazard) care va cuprinde „Întocmirea hărților de risc natural la nivelul teritoriului județului Bistrița-Năsăud” (solicitare date CJ BN)

- c. Studiul de mediu înconjurător și de peisaj – la nivelul teritoriului administrativ și a arealelor de influență care va cuprinde:
- Situația existentă privind elementele: calitatea apelor, surse de apă, gospodărirea apelor, aer (încălzire, circulații și activități economice - determinare factori poluatori), sol, gestiune deșeuri, nivel fonc, sănătatea populației, vegetație.
 - Analiza disfuncțiilor create de activitățile umane asupra mediului și a condițiilor de mediu asupra așezărilor umane - întocmire hartă de risc natural și antropic.
 - Planșa cu disfuncțiile elementelor de mediu și zone de protecție - se vor evidenția zonele afectate de poluare și se vor propune măsuri pentru ecologizarea lor (zona protecție ape, poluanți aer - SO₂, NO₂, Pb, Pulberi în suspensie, CO, CO₂, poluare fonc, condiții geotehnice, păduri, zone cu microclimat specific).
 - Arii și elemente protejate (parcuri, arbori, specii de animale, pasări, plante, etc.)
 - Determinarea bonității zonelor pentru funcțiunea existentă sau propusă.
 - Studiu hidrologic – exploatarea apelor de suprafață și a celor subterane ca importantă resursă ecologică,
 - ambientală și economică a orașului. Se vor lua în considerare posibilități de amenajare a zonelor aferente oglinzilor de apă pentru utilizări de agrement (sporturi nautice, navigație de agrement, plaje și scăldat, pescuit etc) și de reabilitare a zonelor naturale valoroase.
- d. Studiul circulației care va asigura măsuri de modernizare și extindere a rețelei stradale (circulații principale, circulații secundare, aliniamente stradale, poduri, legăturile în teritoriu cu localitățile învecinate și cu drumurile naționale, ocolitoare) cu introducerea propunerilor din PUD/PUZ-uri, va cuprinde încadrarea și clasificarea rețelei stradale, analiza și prognoza traficului, propuneri de extindere a arterelor stradale, necesar transport călători, scheme cu profile stradale.
- e. Studiul morfologic va fundamenta delimitarea precisă a ariilor urbane protejate (prin RLU sau alte forme de regulament) și a obiectelor cu statut special (monumente, situri arheologice). De asemenea studiul va recomanda areale pentru care se vor executa Planuri Urbanistice Zonale, cu includerea măsurilor specifice arealelor valoroase (protecție, renovare, restaurare). Studiul va furniza datele și parametrii necesari elaborării capitolelor referitoare la protejarea fondului construit valoros în cadrul RLU (POT și CUT caracteristici diferitelor areale, elemente morfologice specifice, materiale predominante, etc). De asemenea va face recomandări și propuneri pentru lărgirea fondului protejat prin imobile și areale noi.
- f. Studiul privind economia locală va evalua tendințele de evoluție a diferitelor ramuri economice și va indica oportunitățile și direcțiile de urmat asigurând o planificare spațială coerentă. Datele economice și interpretarea lor vor fi baza selectării avantajose a investițiilor și direcționarea acestora spre amplasamente adecvate, folosirea eficientă a suprafețelor, precum și încurajarea anumitor activități compatibile zonelor.

II.9.4 Temele strategice și problemele ce vor fi tratate în P.U.G.

Printre principalele **teme strategice** care stau la baza elaborării Planului Urbanistic General al Comunei Prundu Bîrgăului sunt:

- reșezarea localității în vatra ei firească - prin includerea în intravilanul existent a tuturor zonelor construite și amenajate, situate pe teritoriul administrativ al localității la data elaborării planului;
- adăugarea la intravilanul existent a suprafețelor strict necesare dezvoltării armonioase a funcțiilor localității și a pune astfel capăt fenomenului de extindere necontrolată a acesteia;
- atragerea cetățenilor, a activităților și a investițiilor în centrul comunei, care trebuie să devină astfel motorul dezvoltării zonei;
- materializarea urbanistică a programului de dezvoltare a localității, pe baza propunerilor membrilor colectivității locale;
- stabilirea elementelor privind strategia dezvoltării activităților economice și a evoluției populației;

- rezolvarea problemelor demografice, a celor de inechitate socială, de excludere socială a unor grupuri depopulație;
- rezolvarea problemelor de mediu;
- definirea și asigurarea de amplasamente pentru obiectivele de utilitate publică;
- posibilitățile de realizare a obiectivelor propuse în condițiile respectării dreptului de proprietate;
- minimizarea cheltuielilor publice pentru realizarea acestor deziderate

În conținutul documentației se vor regăsi tratate următoarelor **categorii de probleme:**

a. programele de dezvoltare integrată prin:

- definirea obiectivelor realiste de dezvoltare prin respectarea unei viziuni coerente pentru viitorii 25 ani;
- coordonarea și concertarea din punct de vedere spațial a folosirii fondurilor de către actorii publici și privați;
- coordonarea la nivel local și implicarea cetățenilor și a altor parteneri sociali, care pot contribui substanțial la modelarea calitativă a viitorului economic, social, cultural și de mediu a comunei;

b. modernizarea rețelelor de infrastructură și creșterea eficienței energetice realizate prin:

- îmbunătățirea și adaptarea unor nevoi în schimbare, pentru cerințele viitoare și o locuire de bună calitate, arețele de canalizare, de apă, stația de epurare
- asigurarea cerințelor cheie pentru durabilitatea serviciilor publice precum sunt: eficiența energetică, utilizarea economică a resurselor naturale și o eficiență economică în operare pentru eficientizarea energetică a clădirilor existente.

c. consolidarea economiei locale și a politicilor locale legate de piața forței de muncă realizată prin:

- exploatarea forțelor economice endogene;
- oferirea de pregătire adaptată cerințelor pieței muncii;
- oportunități de angajare pentru toate categoriile sociale;
- oportunități de angajare pentru populația din zonă;

În urma studiului și a propunerilor de soluționare categoriilor de probleme, menționate mai sus, materialul trebuie să ofere instrumentele de lucru necesare atât elaborării, aprobării cât și urmării aplicării Planului Urbanistic General în domeniile de referință ale dezvoltării locale, următorilor actori: administrație locală și instituții publice, agenți economici, colectivități sau persoane beneficiare.

II.10 Riscurile privind dezvoltarea locală și managementul acestora

Planul de analiză și acoperire a riscurilor la nivelul Județului Bistrița-Năsăud, cuprinde riscurile potențiale identificate la nivelul unităților administrativ teritoriale, măsurile, acțiunile și resursele necesare pentru managementul riscurilor. Obiectivele planului sunt:

- asigurarea prevenirii riscurilor generatoare de situații de urgență, prin evitarea manifestării acestora, reducerea frecvenței de producere ori limitarea consecințelor lor, în baza concluziilor rezultate în urma identificării și evaluării tipurilor de risc, conform schemei cu riscurile teritoriale;
- amplasarea și dimensionarea unităților operative și a celorlalte forțe destinate asigurării funcțiilor de sprijin privind prevenirea și gestionarea situațiilor de urgență;
- stabilirea concepției de intervenție în situații de urgență și elaborarea planurilor operative;
- alocarea și optimizarea forțelor și mijloacelor necesare prevenirii și gestionării situațiilor de urgență.

Planul de analiză și acoperire a riscurilor ia în considerare zonele exouse la fenomene meteorologice periculoase, îngheț, inundații, incendii, alunecări de teren, riscuri tehnologice etc..

Comuna Prundu Bîrgăului include în prevederile PUG și în listele de proiecte, intervenții de prevenire și gestionare a acestor riscuri.

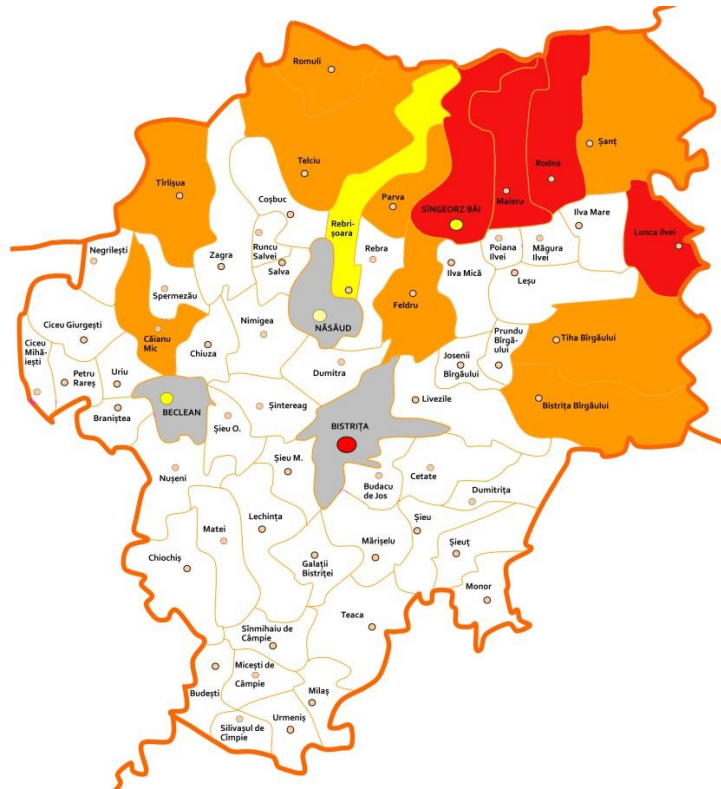
Colaborarea interinstituțională în managementul riscurilor este organizată pe categorii de riscuri, potrivit prevederilor legale.

Riscuri la avalanșe și incendii

La riscul de incendii în masă sunt expuse comunele cu zestre forestieră și relief montan: Căianu Mic, Târlișua, Romuli, Telciu, Parva, Maieru, Sângeorz, Rodna, Șanț, Feldru, Tiha Bîrgăului, Lunca Ilvei, Bistrița Bîrgăului.

Zonele cele mai vulnerabile la incendiu din fondul forestier administrat de ocoalele silvice din care face parte Comuna Prundu Bîrgăului sunt:

- zonele și traseele turistice din munții Rodnei (Parcul Național Munții Rodnei, Rotunda-Preluci, Valea Vinului, Valea Strâmba și Repede), munții Suhard, munții Birgăului (Heniu, Pasul Tihuța);
- liziera pădurii care se învecinează cu pășunea și terenul agricol arabil sau fâneață

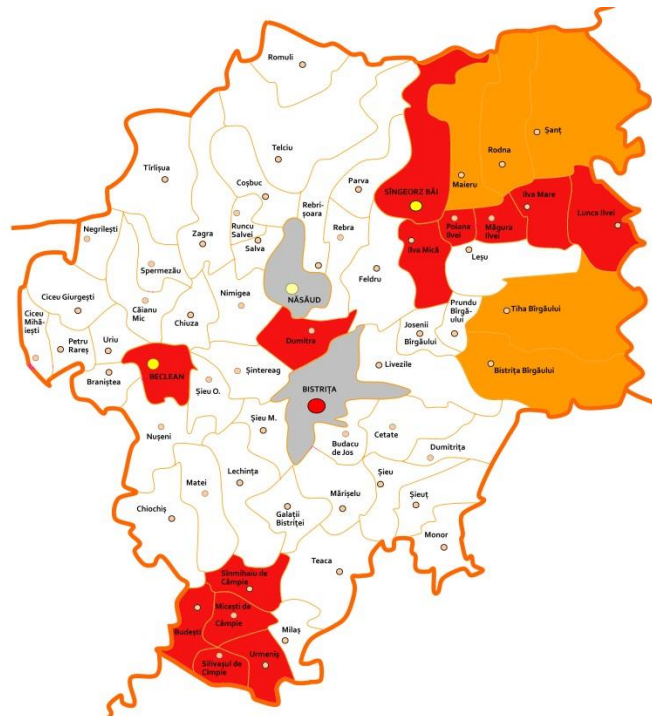
Legenda: ■ Avalanșe și incendii ■ Incendii ■ Avalanșe

Distribuția teritorială a riscurilor de avalanșe și incendii

Riscuri la fenomene meteorologice periculoase

Fenomenele meteorologice periculoase au devenit de notorietate în ultimii ani, caracteristicile principale situându-se între intensitatea deosebită a lor și modul atipic de manifestare față de caracteristicile geo-climatice ale zonei geografice în care se află țara noastră, fără a neglija efectele secundare pe care acestea le-au avut (inundații, recolte distruse, distrugerii ale căilor de comunicații rutiere și feroviare, etc.).

Comunele pe teritoriul cărora au loc frecvent fenomene de înzăpezire sunt: Tiha Bîrgăului, Bistrița Bîrgăului, Maieru, Rodna, Șanț

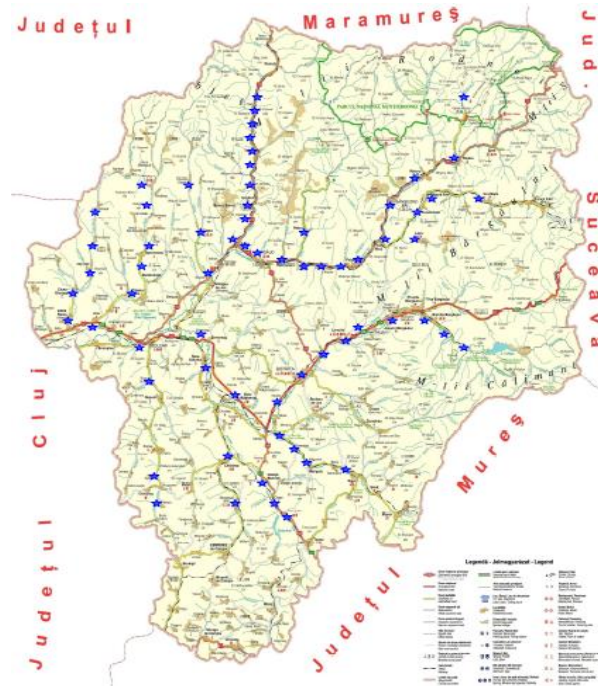
Legenda: ■ Furtuni ■ Înzăpeziri

Distribuția teritorială a riscurilor privind fenomenele meteorologice periculoase

Inundațiile

Județul Bistrița-Năsăud este situat într-o zonă hidrografică și cu o rețea hidrografică care determină producerea acestui fenomen natural distructiv în special primăvara și toamna.

Procesul de revărsare din albiile râurilor, care poate cuprinde întinse suprafețe de teren este însoțit de crearea unui „front de apă” – sau „undă de viitură” – care depinde ca mărime de cantitatea, durata și distribuția precipitațiilor în cadrul bazinului hidrografic. Undele de viitură pot transfera cantități de apă de câteva sute de ori mai mari decât în mod obișnuit.

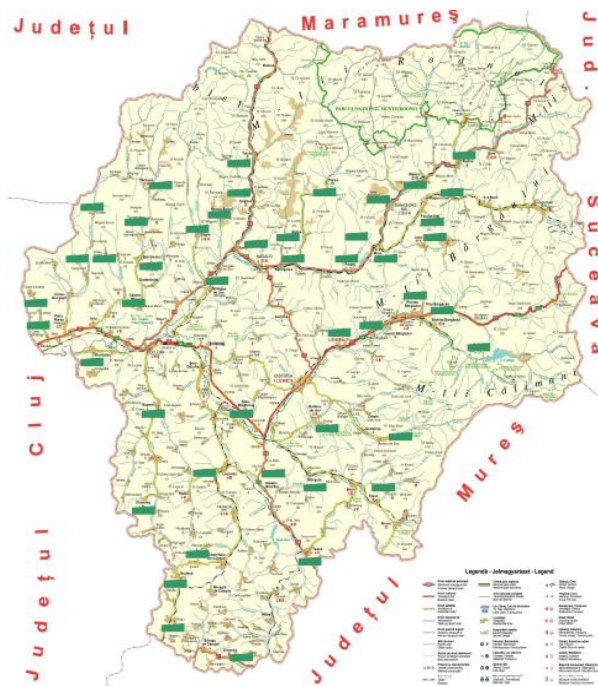
Harta riscurilor de inundații

Inundațiile se pot produce și pe cursurile de apă secundare datorită ploilor abundente de lungă durată, topirii rapide a stratului de zăpadă, blocării cursurilor de apă cu ghețuri sau crearea unor baraje prin alunecări de teren.

Alunecările de teren sunt deplasări ale rocilor care formează versanții unor munți sau dealuri, pantele unor lucrări de hidroameliorații sau a altor lucrări de îmbunătățiri funciare.

A mai fost afectată de alunecări de teren infrastructura rutieră pe porțiuni mici, în special drumuri județene și comunale.

În raport cu fenomenele de alunecări de teren, este necesară evidențierea necesarului de plantații de consolidare, dacă acestea sunt luate în considerare ca măsuri de protecție și intervenție pe termen mediu și lung.

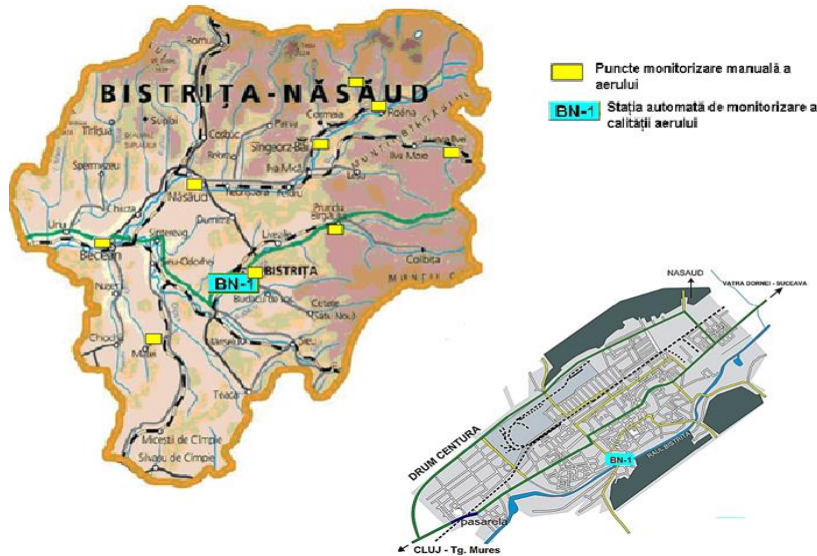

Harta riscurilor de alunecări de teren

II.11.1 Calitatea mediului

Calitatea aerului se determină prin stabilirea concentrației diversilor poluanți chimici și/sau biologici din aer, la un moment dat și într-un anumit loc și compararea lor cu limitele stabilite de legislația în vigoare.

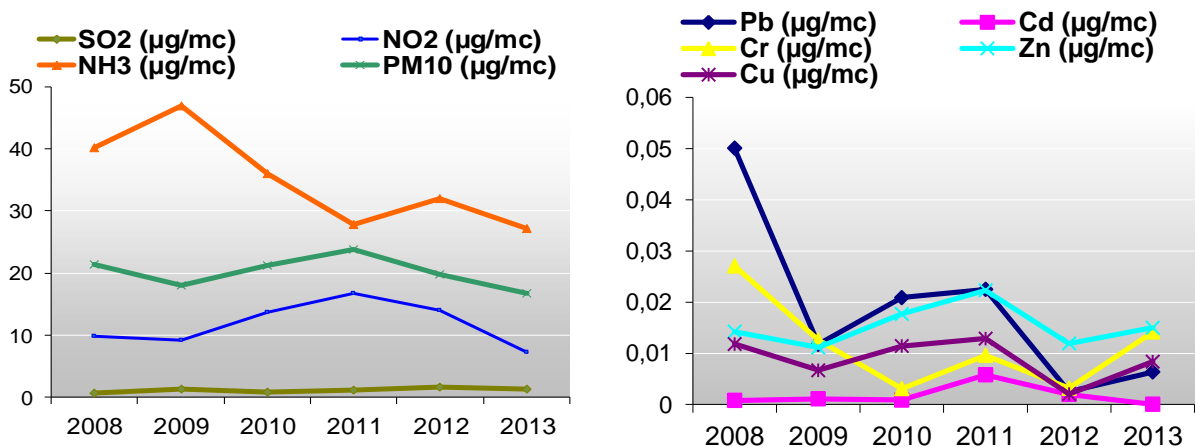
Punctele de prelevare din rețeaua de monitorizare calității aerului județul Bistrița-Năsăud, anul 2013

În ceea ce privește tendințele de evoluție, pe baza comparării mediilor anuale înregistrate la monitorizarea calității aerului încă din anul 2008, se poate spune că avem de a face cu o îmbunătățire din punctul de vedere al calității aerului în județul Bistrița-Năsăud.

Prin comparație cu anii anterior, la indicatorii monitorizați prin determinări manuale se observă o tendință generală de reducere a valorilor medii anuale, după cum se poate ușor observa în graficele de mai jos.

Evoluția valorilor medii anuale la indicatorii monitorizați manual (probe de lungă durată - 24h), județul Bistrița-Năsăud

Concentrațiile de amoniac în aerul atmosferic au înregistrat 79 de depășiri ale valorii limită admise în 2008 și 53 depășiri în 2009, după acest an numărul depășirilor fiind zero sau foarte mic, ca urmare a lucrărilor de închidere a depozitelor de deșeuri menajere din Bistrița – Urbana și Codrișor.

În județului Bistrița-Năsăud calitatea aerului se determină prin analize efectuate în punctele unei rețele de monitorizare prestabilite (vezi figura de mai jos), prin două tipuri de monitorizare:

1. Prin monitorizarea automată, efectuată prin stația automată de fond urban BN-1 din municipiul Bistrița, care monitorizează continuu, prin analizoarele din dotare, indicatorii dioxid de sulf (SO₂), dioxid de azot (NO₂) și oxizi de azot (NO_x), pulberi în suspensie PM 10, monoxid de carbon (CO), benzen (C₆H₆) și ozon (O₃). Stația de tip urban BN-1 din Bistrița evaluează influența așezărilor umane asupra calității aerului și are o arie de reprezentativitate de câțiva km².

2. Prin monitorizarea manuală, care presupune prelevarea la sursă și efectuarea de analize în laboratoarele agenției locale de mediu, pentru indicatorii dioxid de sulf, dioxid de azot, amoniac, pulberi în suspensie PM10 și pulberi sedimentabile, prelevările pentru aceste analize se fac în localitățile Bistrița, Beclean, Năsăud, Sângeorz-Băi, Prundu Bîrgăului, Anieș, Lechința, Prundu Bârgăului.

Calitatea apei

Apele de suprafață

Conform Directivei cadru a Apei starea apelor de suprafață se definește prin starea ecologică și starea chimică.

Caracterizarea stării ecologice se bazează pe un sistem de clasificare în 5 clase, respectiv: starea foarte bună, starea bună, starea moderată, starea slabă, starea proastă. „Starea foarte bună” corespunde unei presiuni umane inexistente sau foarte reduse. „Starea bună” reprezintă o abatere ușoară de la această calitate, „starea medie” corespunde unei abateri medii, etc.

Starea ecologică finală și starea chimică sunt determinate pe principiul „cea mai defavorabilă situație”.

Pentru corpurile de apă de suprafață în stare naturală – râuri – monitorizate în bazinul hidrografic (BH) Someș-Tisa din județul Bistrița-Năsăud în anul 2013, evaluarea stării ecologice și chimice este prezentată în tabelul următor.

Evaluarea stării ecologice și chimice a corpurilor de apă
în stare naturală - râuri, din BH Someș-Tisa - monitorizate în județul Bistrița-Năsăud
în anul 2013

Denumirea corpului de apă / lungime	Include secțiunile de monitorizare:	Rezultatul încadrării corpului de apă	
		Starea ecologică	Starea chimică
Someșul Mare – izvoare -cf. Feldrișel și afluenții /192km	- râul Someșul Mare amonte de confluența cu pârâul Maria - râul Anieș amonte de confluența cu Someșul Mare	bună	bună
Someșul Mare - cf. Feldrișel - cf. Șieu /43km	- râul Someș Mare la Săsarm - râul Someș Mare la Nepos	bună	bună
Pârâul Băilor cu afluentul Pârâul Roșu /20km	- Valea Băilor amonte de S.E. Valea Vinului - Valea Băilor la Rodna	bună	proastă
Ilva și afluenții fără Leșu /108km	Ilva amonte de confluența cu Someșul Mare	moderată	bună
Rebra și afluenții /63km	Rebra în amonte de confluența cu Someșul Mare	bună	bună
Sălăuța și afluenții /153km	- Sălăuța amonte de localitatea Romuli - Sălăuța la Salva	bună	bună
Șieu - cf. Budac - cf. Someșul Mare /37km	Șieu la Șintereag	moderată	bună

Denumirea corpului de apă / lungime	Include secțiunile de monitorizare:	Rezultatul încadrării corpului de apă	
		Starea ecologică	Starea chimică
Bistrița - av. ev. derivație Colibița CHE - cf. Tănase și afluenții /24km	râul Bistrița aval de acumularea Colibița (priza Bistrița Bârgăului)	bună	bună
Dipșa și afluenții /51km	Dipșa la Chiraleș	moderată	bună
Ilișua - cf. Valea Lungă-cf. Someș Mare și afluenții /81km	râul Ilișua amonte de confluența cu Someșul Mare	bună	Bună
Archiud – izvoare – am. Ac. Budurleni / 9 km	Archiud la izvoare – acumularea Budurleni	moderată	bună
Meleș și afluenții / 61km	Meleș – Beclean – amonte de confluența cu Someșul Mare	Moderată	bună

Agenția pentru Protecția Mediului Bistrița-Năsăud efectuează, în baza planului propriu de monitorizare, analize momentane de ape în zone cu restituții considerate semnificative. Astfel, în cursul anului 2013 s-au efectuat 48 de prelevări de ape de suprafață din care s-au analizat 475 indicatori chimici specifici. Conform aceste analize, care dau informații momentane și punctuale privind calitatea apelor din punct de vedere chimic, apele monitorizate s-au încadrat, după valoarea mediilor (făcute pe baza tuturor prelevărilor din cursul anului) în general în clasele de calitate I și II.

Apele subterane

La evaluarea stării chimice a corpurilor de apă subterane în anul 2013, ca și în anul anterior, delimitarea s-a făcut numai pentru zonele în care există acvifere semnificative ca importanță pentru alimentări cu apă, respectiv debite exploatabile mai mari de 10 m³/zi.

În spațiul hidrografic Someș-Tisa pentru județul Bistrița-Năsăud au fost identificate și delimitate 2(două) corpuri de ape subterane.

1. Corpul de apă subterană Someșul Mare, luncă și terase care se află în interdependență cu corpurile de apă de suprafață aferente râurilor Someș Mare, Șieu și Bistrița.

Conform metodologiei de evaluare a stării calitative (chimice) a corpurilor de apă subterană, în anul 2013, corpul de apă subterană Someșul Mare, luncă și terase se află în stare chimică bună.

2. Corpul de apă subterană Munții Rodnei

Evaluarea stării chimice a corpului de apă subterană Munții Rodnei s-a făcut în 2013 prin monitorizarea a două izvoare: Roșu și Văcarilor. Valorile indicatorilor analizați la cele două izvoare monitorizate nu au înregistrat depășiri ale standardelor de calitate și ale valorilor de prag pentru apele subterane. Conform metodologiei de evaluare a stării calitative (chimice) a corpurilor de apă subterană și în anul 2013, acest corp de apă subterană se află în stare chimică bună.

În afară de punctele de monitorizare care au intrat în evaluarea corpurilor de apă subterană, în cadrul Administrației Bazinale de Apă Someș Tisa, în anul 2013 au mai fost investigate și două fântâni - propuse în cadrul proiectului "Controlul Integrat al Poluării cu Nutrienți"- la Ilva Mică și Bistrița Bârgăului. În anul 2013 nu s-a înregistrat depășirea standardului de calitate la azotați la secțiunile situate în afara corpurilor de apă subterană.

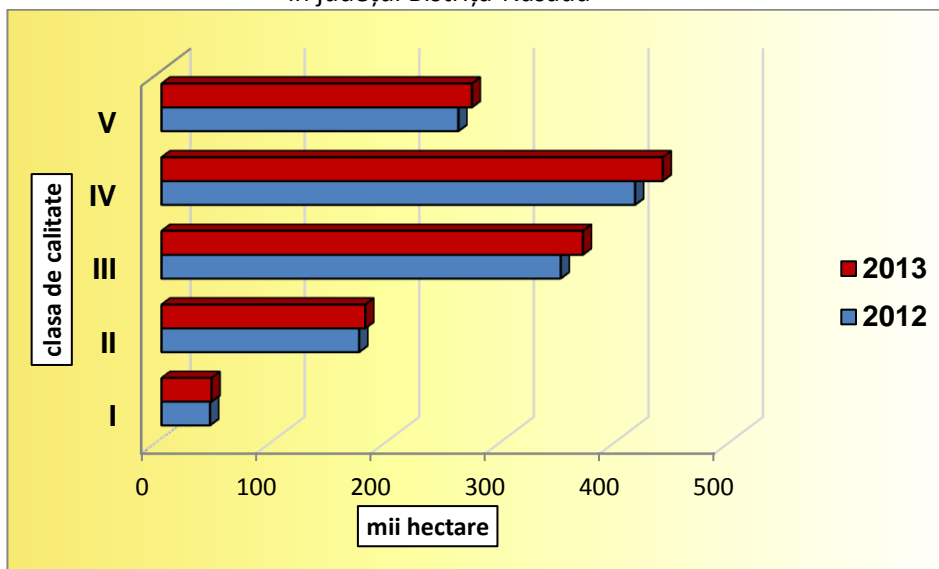
Calitatea solurilor

Clase de calitate ale solurilor

Oficiul pentru Studii Pedologice și Agrochimice Cluj a prelucrat datele privind 295758 ha din terenul agricol al județului, adică cca. 88,5% din totalul existent. Din această suprafață luată în studiu, tipurile de soluri și clasele de calitate au fost stabilite numai prin lucrările noi executate după anul 2002, pe o suprafață de 129709 ha.

Terenurile agricole sunt împărțite în 5 clase de calitate: clasa I-a - calitate foarte bună, clasa II-a - calitate bună, clasa III-a - calitate mijlocie, clasa IV-a - calitate slabă, clasa V-a - calitate foarte slabă. S-a observat că odată cu lărgirea zonei agricole studiate au crescut suprafețele de teren încadrate la calități inferioare.

Evoluția suprafețelor agricole după încadrarea pe clase de calitate a solului în județul Bistrița-Năsăud

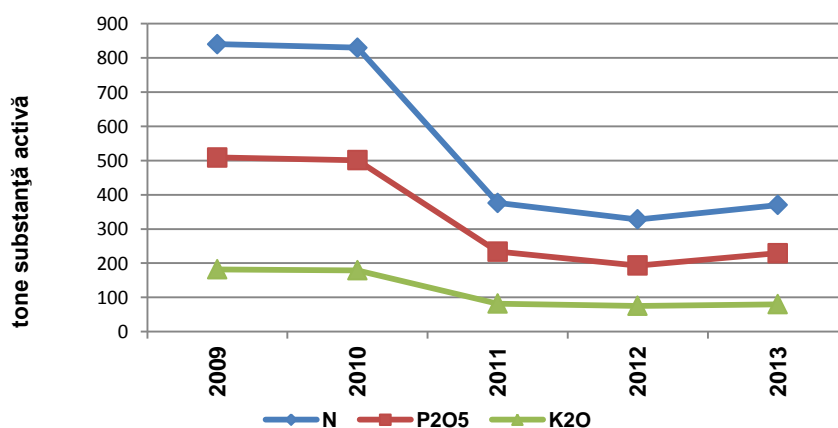
Din cele 61,88ha studiate suplimentar în 2013 față de 2012, OSPA a încadrat cca. 24ha la clasa de calitate IV și 19,444ha la clasa de calitate III, în timp ce suplimentarea terenurilor la clasa de calitate I s-a făcut cu doar 1,31ha.

Dintre factorii de presiune asupra calității solurilor la nivelul județului Bistrița-Năsăud prezentăm aplicarea de îngrășăminte și pesticide pe terenuri agricole.

În anul 2013 pe terenurile agricole din județul Bistrița-Năsăud s-au aplicat 309kg de pesticide și îngrășăminte chimice (exprimate ca substanță activă), de tipurile (N+P₂O₅+K₂O), pe o suprafață de 25170ha.

În graficul următor se poate vedea evoluția consumurilor de **îngrășăminte chimice** în județul Bistrița-Năsăud pe ultimii 5 ani. Cantitățile utilizate au scăzut substanțial în ultimii ani, comparativ cu consumurile din perioada anterioară anului 2010.

Evoluția utilizării îngrășămintelor chimice în județul Bistrița-Năsăud

Sursa:DADR Bistrița-Năsăud

II.11.2 Procese generatoare de poluare și managementul poluării

În baza cadrului Strategiei de dezvoltare durabilă a județului Bistrița-Năsăud și respectiv a Planului de dezvoltare locală a GAL Leader Bistrița se constată că gradul de poluare a teritoriului este scăzut, datorită gradului scăzut de activități industriale dar și a reliefului montan și prezentei numeroaselor rezervații naturale.

Pe teritoriul comunei Prundu Bîrgăului nu există surse de poluare cu pericol major pentru populație, vegetație și animale. Pot fi considerate surse de poluare deșeurile agro-zootehnice provenite din îngrășăminte folosite în agricultură sau cele provenite de la animale.

O altă sursă de poluare poate fi reprezentată de modalitatea de depozitare a deșeurilor menajere cât și influența negativă a latrinelor, a căror realizare nu respectă normele în vigoare.

II.11.3 Managementul deșeurilor

În comuna Prundu Bîrgăului depozitarea deșeurilor menajere se face centralizat, fără a dispune de rampe de gunoie ecologice autorizate. Impactul gestionării necorespunzătoare a deșeurilor este unul negativ asupra factorilor de mediu, dar și asupra factorului uman, fie că ne referim la sănătatea acestuia sau la activitățile sale productive. Depozitarea deșeurilor în rampe de deșeuri înseamnă pierderi irecuperabile de teren și resurse.

Toate activitățile economico-productive și sociale sunt generatoare de produse secundare cu valoare economică foarte scăzută sau chiar inexistentă pe care le putem numi generic deșeuri. Din punct de vedere al protecției mediului, gestionarea acestora este o problemă acută la nivelul județului și al României, mai ales în contextul cererii crescânde pentru toate produsele alimentare și nealimentare.

Colectarea selectivă s-a extins mult în ultimii 4 ani.

A crescut gradul de acoperire cu serviciul de salubritate la majoritatea populației existente, cantitățile de deșeuri menajere colectate se mențin la o valoare constantă datorită extinderii colectării selective, fapt ce a determinat o scădere cantităților de deșeuri depozitate.

Cantitățile de deșeuri colectate prin rețeaua de colectare a deșeurilor industriale sunt deșeurile de fier vechi, deșeuri de PET și mase plastice (ambalaje, folii, diferite piese din plastic) și deșeuri metalice neferoase (deșeuri de baterii și acumulatori).

Deșeurile industriale reciclabile: PET, plastic, deșeuri metalice feroase și neferoase, deșeuri de lemn și deșeuri de sticlă se colectează prin firme autorizate în acest scop și urmează să fie valorificate prin reciclare în diferite firme din județ sau din țară. În aceste contexte în fiecare an în ultimii 4 ani au avut loc campanii de colectare a deșeurilor de echipamente electrice și electronice provenite de la persoane fizice și societăți comerciale.

Deșeurile periculoase sunt generate în principal de activitățile industriale, iar deșeurile nepericuloase rezultate din activități precum agricultura, silvicultura, transporturi; acestea nu sunt colectate separat la nivelul județului. Managementul defectuos al acestora este în continuare o problemă prioritară pentru România, nu doar în comuna Șanț, care necesită măsuri și investiții în perioada următoare.

Directiva 98/2008 CE privind deșeurile stabilește obiective importante privind reciclarea deșeurilor pentru anul 2020, astfel: 50% pentru reciclarea deșeurilor în gospodăria și 70% pentru deșeurile provenite din construcții și demolări. Așadar, în perioada 2014-2020 sunt necesare o serie de măsuri la nivelul județului privind atingerea obiectivelor mai sus menționate.

II.11.4 Managementul resurselor hidrologice

Resursele de apă ale comunei sunt reprezentate prin ape subterane (freatice și de adâncime) și de suprafață (râuri și lacuri). Alimentarea râurilor este predominant pluvială și pluvio - nivală, aportul apelor subterane având o pondere foarte redusă.

Râul Someșul Mare pe teritoriul județului Bistrița-Năsăud reprezintă artera hidrografică principală având o lungime, până la ieșirea din județ de 124 km și o suprafață de recepție de 4.959 km². Principalii afluenți ai Someșului Mare sunt: Ilva (51 km/419 km²), cu aport de 8,2%; Rebra (44 km/199 km²) cu aport de 8,3%; Salauta (44 km/413 km²) cu aport de 12,0%; Ilisua (52 km/353 km²) cu aport de 6,3%; Sieu (71 km/1812 km²) cu aport de 29,8%; râul Budac (44 km/241 km²) cu aport de 7,0%; râul Bistrița (67 km/650 km²) cu aport de 15,7%; râul Dipsa (35 km/459 km²) cu aport de 2,8%; râul Meles (33 km/320 km²) cu aport de 2,0%.

În principiu, pe teritoriul Comunei Prundu Bîrgăului nu sunt zone cu probleme din punct de vedere al accesului la apă potabilă din râuri.

Monitorizarea apelor subterane se face în special pentru cele freatice în vederea evaluării potențialului de potabilizare al acestora. În județul Bistrița-Năsăud calitatea apelor subterane este monitorizată. Analizele efectuate au evidențiat frecvente depășiri la indicatorii NO₂ și CCOMn și la cei bacteriologici. Depășirile limitelor admise pentru indicatorii de potabilitate se datorează:

- insuficienței sistemelor de colectare, transport și epurare a apelor uzate menajere, în localitățile rurale; existența rampelor neamenajate și neorganizate de deșeuri menajere, precum și cele rezultate din activitățile zootehnice;
- grupurile sociale din gospodăriile individuale, în majoritatea cazurilor, sunt construite impropriu în apropierea fântânilor sau a surselor de apă, nefiind protejate prin betonarea pereților.

Impurificarea chimică cu NO₂, se datorează compoziției chimice a solului, respectiv cantităților prea mari de îngrășăminte aplicate. Se constată numeroase cazuri de conținut peste concentrația maximă admisibilă (CMA) la NO₂. Depășirile la indicatorii regimului de oxigen (CCOMn) și indicatori bacteriologici se datorează inundațiilor din lunile de primăvară, precum și neigienizării periodice a acestor surse de apă potabilă.

Calitatea apelor de suprafață este redată cel mai bine prin intermediul categoriilor sintetice de calitate atribuite unor sectoare de rețea pe baza indicatorilor de calitate determinați în secțiunile de control. Calculul încadrării în categoriile de calitate se face pe grupe de indicatori prin raportarea concentrațiilor determinate la CMA.

Principalele **cauze care influențează calitatea apei sunt** determinate de contaminarea cu apele uzate urbane care conțin, în special materii în suspensie, substanțe organice, nutrienți, dar și alți poluanți ca metale grele, detergenți, hidrocarburi petroliere, micro poluanți organici, îngrășămintele chimice utilizate în agricultură, pesticidele utilizate pentru combaterea dăunătorilor, dar și animalele domestice din bazinele/spațiile hidrografice analizate, construcții hidrotehnice cu barare transversală, lucrările de îndiguire. Această situație se datorează în parte și faptului că anumite stații de epurare sunt depășite fizic și moral sau nu sunt operate și exploatate corespunzător și nu își ating indicatorii de performanță proiectați.

Presiunile induse de activitățile agricole și industriale sunt foarte greu de cuantificat întrucât evacuarea substanțelor organice, nutrienților, micro poluanților organici periculoși (industria chimică organică, industria petrolieră, etc.) se realizează difuz, iar identificarea sursei este greu de realizat.

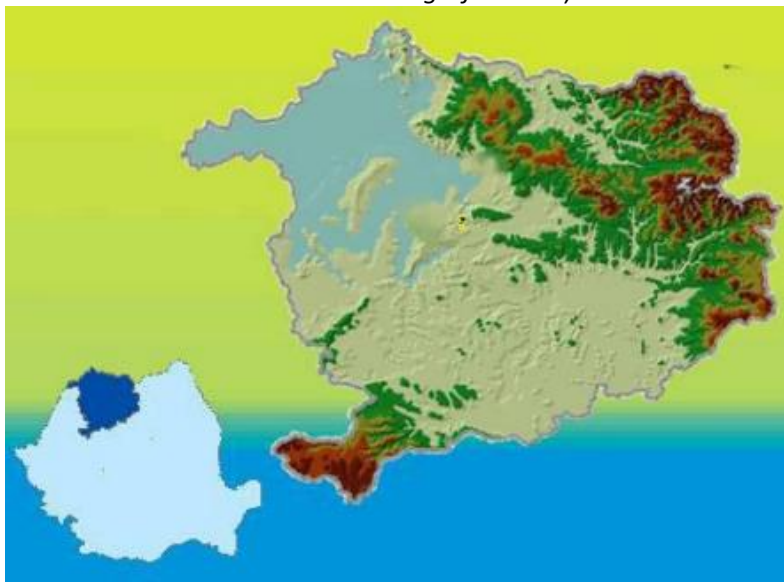
Managementul Bazinului Hidrografic Someș-Tisa

Administrația Bazinală de Apă Someș-Tisa, instituție publică de interes național, a luat ființă prin OUG nr.73/2005 pentru modificarea și completarea OUG 107/2002, privind înființarea AN "Apele Române", ca unitate bazinală organizată la nivelul spațiului hidrografic Someș-Tisa, cu personalitate juridică, în subordinea AN "Apele Române" București. Administrația Bazinală de Apă Someș-Tisa funcționează pe baza de gestiune economică și autonomie financiară, având ca obiect de activitate: cunoașterea resurselor de apă, protecția acestora împotriva epuizării și degradării, punerea în valoare și utilizarea durabilă a resurselor de apă, monopol natural de interes strategic, administrarea și exploatarea infrastructurii sistemului național de gospodărire a apelor, precum și implementarea prevederilor legislației armonizate cu directivele Uniunii

Europene în domeniul gospodăririi durabile a resurselor de apă.

În spațiul hidrografic Someș-Tisa au fost identificate **342 corpuri de apă de suprafață** și **15 corpuri de apă subterană**. Corpurile de apă de suprafață au în componență 304 râuri, 3 lacuri naturale, 13 lacuri de acumulare și 22 corpuri de apă artificiale. Din punct de vedere al corpurilor de apă subterană, la nivelul s.h. Someș-Tisa sunt delimitate 15 asemenea corpuri, din care 3 corpuri sunt transfrontaliere cu Ungaria.

Harta Bazinului Hidrografic Someș-Tisa

La nivelul spațiului hidrografic Someș-Tisa a fost elaborat un **program de măsuri** care cuprinde atât măsuri de bază, cât și măsuri suplimentare, în scopul atingerii obiectivelor de mediu stabilite pentru toate corpurile de apă. Măsurile suplimentare pentru reducerea poluanților și măsurile pentru alterările hidromorfologice au fost prioritizate în baza criteriului cost-eficiență, respectiv raportul dintre costul măsurii și efectul acesteia în planul elementelor biologice de calitate.